17 NİSAN 1940
ÇARŞAMBA
İkinci Yıl - No. 703

Yeni Sabah

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

İdare Yeri
Nuruosmaniye, No. 84 İstanbul
Telgraf: YENİ SABAH İstanbul
TELEFON : 20796
Her Yerde 5 Kuruş

İsveç her an bir Alman taarruzunu bekliyor

Memleketin Hava Müdafaa kuvvetleri Seferber Hale Kondu. İsveç Limanlarına Ecnebi Gemilerin Girmesi Menedildi

İngiliz Başvekilinin Şiddetli Nutku

Almanyanın vahşetinin bütün sikletini hisseden insanlar, Almanyayı mahkûm edenler kütlesine milyonlarla iltihak etmişlerdir. Çünkü Almanların her yeni hareketi gösteriyor ki hiçbir millet, ne kadar sulhperver, ne kadar mütevazi, ne kadar kendi halinde olursa olsun bu kuduz köpek gebertilmedikçe kendini emniyette bulmıyacaktır.

Londra, 16 (A. A.) — Başvekil Chamberlain bir toplantıda kısa bir nutuk söylemiş ve ezcümle demiştir ki:

"— Bundan az zaman evvel nihaî zafer hususunda harbe başladığımız zamana nisbetle on kere fazla itimat beslediğimi söylemiştim. Bu itimadı tamamen muhafaza ettiğimi şimdi tekrar ediyorum. Alman vahşetinin bütün sikletini hisseden insanlar, Almanyayı mahkûm edenler kütlesine milyonlarla iltihak etmişlerdir. Çünkü Almanların her yeni hareketi gösteriyor ki, hiçbir millet, ne kadar sulhperver, ne derece mütevazi ve ne kadar kendi halinde olursa olsun bu kuduz köpek gebertilmedikçe kendini emniyette bulamıyacaktır,

Almanya, şimdiye kadar bir çok yanlış hesaplara kapılmıştır. Fakat, bunların hiçbirisi bu son hesabı kadar yanlış çıkmamıştır. Bu harp, ma nevî kuvvetler ve onları koruyan cesur müdafilerin maddî kudretleri sayesinde kazanılacaktır.,,

Chamberlain Kralın Yanında

Londra, 16 (A.A.) — Kral, Başvekil Chamberlaini bu akşam Buckingham sarayında huzura kabul etmiştir.

Fransız Başvekilinin Nutku

Paris, 16 (A.A.) — Âyan meclisinin bugünkü toplantısında Başvekil Reynaud hükûmet namına beyanatta bulunmuştur.

Reynaud, yapılmakta olan hareketlere zarar verecek ifşaatta bulunmıyacağını ve fakat vaziyeti hülâsa edeceğini söylemiş ve demiştir ki:

"— Amiralelik, Almanyanın şu zayiata uğradığını bana bildirmiştir: Sırf harp filosunun yüzde 30 u hasara uğramıştır. Kruvazörlerinin yüzde 20 si ve torpitolarının yüzde 15 i hasara uğramıştır. Bundan başka müteaddid denizaltıları da batmıştır.

Elde edilen ikinci netice İsveç demir madenleri yolunun kesilmiş olduğudur.

Üçüncü netice, Almanya yeni bir cephede harp etmeğe mecburdur. Müttefik kıtaatı ihraç edilmiş ve orada Norveç kıtaatını bulmuştur.

Dördüncü netice, Almanyanın uğradığı manevî mağlûbiyettir. Kislingin teşkil ettiği kukla hükûmeti yıkılmıştır. Amerikada, beyaz evden yükselen büyük ses kuvvet istimalini takbih eylemiştir. Son 8 günlük muharebe diğer bir kurban daha vermiştir. Alman propagandasını bütün dünya bilmelidir ki, Fransız milleti hürriyet uğrunda harp ederse mağlûp edilemez.,,

Âyan meclisi müttefikan Başvekili alkışlamış...

Almanyaya şiddetle hücum eden İngiliz Başvekili Chamberlain

Belediye memurlarının tekaütlükleri

Hazırlanan kanun lâyihası yakında Başvekâlete arzedilecek

Ankara, 16 (Hususî Muhabirimizden) — İstanbul ve Ankara Belediyeleri hariç olduğu halde diğer Belediyelerimizde çalışan memurların ve Belediyeler Bankası memurlarının

(Sonu 3 üncüde)

Yeni Tarihî Tefrikamız

HASAN SABBAH

Yazan: AYHAN ATİS

Şark ismailîler Devletini ve Haşhaşîler adlı korkunç mezhebi kuran, yarım asır müddetle adı ve şöhreti Şark hükümdarlarını titreten bu müthiş adamın harikulâde hayatı

Pek yakında Yeni Sabahta

Norveç Mukavemeti Gittikçe Artıyor

Norveçe çıkan müttefik kuvvetler dahile doğru ilerlemeğe başladılar

Almanlar Yugoslav Kralile Hollanda Veliahdini kaçırmak istemişler

Londra, 16 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Yorkshire Evening News gazetesinin diplomatik muhabiri diyor ki: Norveç kralı Haakon, nazi haydutlarının tehdidine maruz yegâne hükümdar değildir. Holanda kraliçesi, Prenses Juliana ve Yugoslavyanın küçük kralı Piere de tehdid altındadır.

Dün Londrada söylendiğine göre, Holandadaki nazi ajanları kraliçe Vilhelmin ile Prenses Julianayı kaçırmak üzere hazırlık yapmak hususunda talimat almışlardır. Naziler bunların kaybolmalarının memleket idaresine karışıklık sokacağı ümidile hareket ediyorlar.

Bu gazete Holanda makamatının bu plânları bozduklarını söyliyerek şöyle devam ediyor:

Norveçteki adam kaldırma teşebbüsü o kadar tecrübesizce hazırlanmıştır ki, kral Haakon ve oğlu kaçmağa muvaffak olmuşlardır.

Yugoslavyada, Alman elçiliğinin, yeniden tam mânasile bir entrika şebekesi merkezi haline geldiği ve Yugoslav zabıtasının, kralı kaçırmak maksadile hazırlanmış olan bir plânının mevcudiyetini keşfettiği söylenilmektedir. Kralı kaçırdıktan sonra, onu Yugoslav hükûmet ve milletinin huzurunda mukabil bir rehine ve bir garanti olarak muhafaza etmek istiyorlardı.

italyan Manevraları

Roma, 16 (A.A.) — Reuter bildiriyor:

İtalyan birinci ve ikinci filolarının dün ilk bahar manevralarına başladıklarına dair burada bazı şayialar devaran etmektedir. Fakat harp gemilerinin muhtelif harekâtı hakkında hiç bir malûmat alınamadığını resmî mahafil temin etmektedir. Bu iki filo zaten 15 marttan beri kısmen

(Sonu 3 üncüde)

ikramiye kazanan Ergani tahvilleri

Ankara, 16 (A.A.) — Maliye Vekâleti ve Türkiye Cümhuriyeti Merkez Bankasından:

Yüzde beş gelirli 1933 Ergani istikrazı tahvillerinin Maliye Vekâleti, Türkiye Cümhuriyeti Merkez Bankası ve diğer bankalar mümessille-

(Sonu 3 üncüde)

Amerikanın harbe girmesi ihtimali çok kuvvetlendi

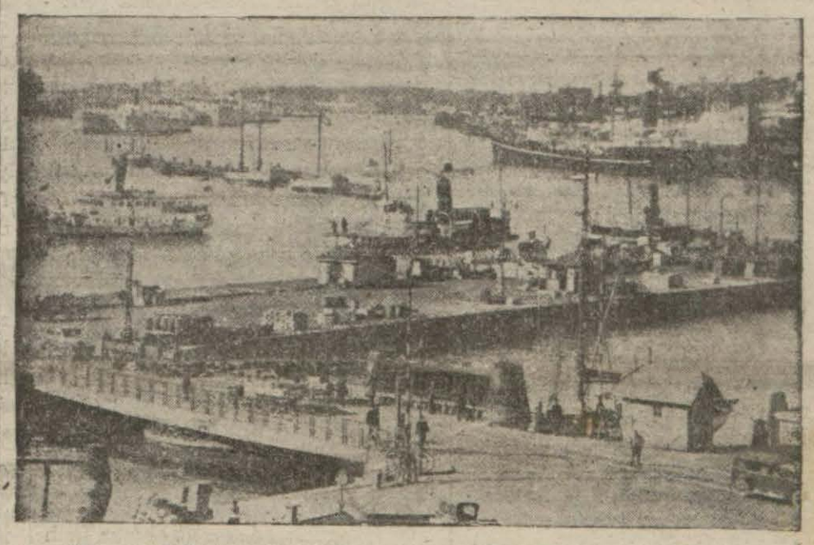

Alman tehdidine en ziyade açık olan İsveçin Goteborg limanı

Londra, 16 (Hususî) — Bu gün Norveçe çıkan müttefik kuvvetlerin İngiliz, Fransız ve Kanadalı askerden mürekkep olduğu ve en az altı noktaya asker ihraç edildiği resmen bildirilmiştir.

(Sonu 3 üncüde)

SABAHTAN SABAHA:

Bir taşla iki kuş

Artık bu avcılığa imkân yok - mayna filikaşâ, beni kabataşa!,, diyen bitaraf kalmıyor

Bitaraflara ihtar: İki iskemlenin arasına oturmak istiyen kendini yerde bulur (Bir darbı mesel)

Bir darbı mesele istinad eden yukarıki karikatür, iki tarafı birden kollamak, bir taşla iki kuş vurmak istiyen bazı bitarafların vaziyetini göstermek üzere bir Fransız gazetesinde çıkmıştır. Bu bitarafların başında İsveçle Norveç geliyordu. Da-

(Sonu 7 incide)

İçtimaî ve tarihî tetkikler : 2

TÜRK AİLESİNİN

Temelleri sarsılıyor mu ?

Yazan: Cemal BARDAKÇI

...ıncı ve yirminci asırlar arasında etraflı bir mukayese yapmadan ve kimbilir belki de "tarih tekerrürden ibarettir,, hükmüne aldanarak "Yavuz Selim,, i taklide kalkıştınız ve kahraman ordunuzun bir kısmının "Sina,, çöllerinde kız - gın kumlara gömülmesine sebeb oldunuz. Yine on altıncı asırda "Özdemir oğlu,, nun harekâtını ve dördüncü Muradın "Revan,, seferini tekrar edebileceklerini zanneden ve bu ham hayal peşine takılan dar görüşlü dev let adamlarınızla beceriksiz bir kumandanınız on binlerce Türk kahramanını "Allahüekber,, dağlarının karlıraı arasında mahvü heder ettiler. Sizi bu delice hareketlere sevk ve tahrik eden her halde ben değilim. Ve o müdhiş faciaların mesuliyetini benim ihtiyar omuzlarıma yük liyemezsiniz.

Fırsat düşmüşken beni yalancılık, aldatıcılıkla itham edenleri böyle bir iddiada bulunmağa sevkeden ve kalblerini bana karşı hiddet ve infial ile dolduran bir ruhî hâlete işaret etmeden geçemiyeceğim: İnsan senelerce okuyarak dinliyerek tedkik ve tetebbü ederek hasıl ettiği herhangi bir kanaatini kolayca ve birdenbire değiştiremez. Benim sayfalarımı karıştırırsanız iman haline gelmiş kanaatlerini terk ve tebdil etmektense feda etmekten sakınmamış binlerce, on binlerce insan adına rastlarsınız. Bu böyle olunca sizi iman ve kanaatlerinizi değiştirmeğe sevk ve icbar eden eşhas ve hadisata karşı kalbinizde sönmez bir gayız ve husumet volkanı peyda olması tabiidir. İşte "Anatol Frans,, ile "Valeri,, nin ve benzerlerinin hakkımdaki ithamlarile hiddet ve infiallerinin sebebleri arasında bu ruhî hâlete mühim bir yer ayırmak icab eder. Fakat onlar tariz ve deşnam oklarına benim günahsız, masum göğsümü hedef ittihaz eylemekte hakızlık etmiş oluyorlar. Bakınız niçin: Ben vaktile her eli kalem tutanın istediği gibi at oynatabileceği bir saha sayılırdım. Bu sebebden şairler, edibler, muharrirler, müteşebbisler çala kalem yazdılar. Vakıa ve hâdiseleri kendi keyflerine, zevklerine, mizaçlarına ve mensub oldukları camiaların menfaatlerinin icablarına göre tahrif ve tağyir ettiler. Muhayyilelerinin kuvvetine dayanarak yığın yığın yalanlar, şairane hülyalar dolu kitablarla kütüphaneler vücude getirdiler. İşte sizin geçmiş vakıalar hakkındaki yanlış kanaatlerinizin kaynakları bu kitablardır. Sana bir misal göstereyim: Son iki bin sene içinde gelmiş geçmiş olan nesiller Batlamyusların son ve bedbaht halkı "Kleopatra,, yı âdî bir fahişe olarak tanıdılar. Zevk ve sefahat, aşk ve şehvet içinde yüzen dessas ve fâcir bir kadın. Çünkü eski zamanların bilhassa Romalı müellifleri bu kadını kitablarında böyle tasvir ediyorlardı. Hakikatte bu terzil ve tehzibler umumiyetle uydurma isnad ve iftiralardan ibaretti. Çünkü o müelliflerin kalbleri, firavunlar diyarının bu çok zekî ve güzel melikesine karşı kin ve nefret le dolu idi. Onun şahsiyetinde Romanın azamet ve şevketini yıkmağa çalışan korkunç bir düşman görüyorlardı. Filhakika "Kleopatra,, Romanın her gün artan kudret ve satveti karşısında memleketinin hayat ve istiklâlini, kendi tac ve tahtını tehlikelede görüyor, ve bu korkunç âkibetlerin önüne geçebilmek maksadile bütün zekâ ve enerjisini sarfediyor, her çareye baş vuruyordu. "Sezar,, la ve onun katlinden sonra "Antuan,, ile bu maksadla evlenmişti. Hele "Antuan,, ile izdivacı hiç de âşıkane maceraların neticesi değildi. Siyasî bir ittifak idi. "Antuan,, Erzurum yaylasında tahşid edeceği kuvvetli bir ordu ile yürüyerek "Partlar,, memleketini ve İran ülkesini zapt ve istilâ eylemeyi düşünüyordu. Bu düşüncesinin tahakkuku halinde Büyük İskenderin şan ve şerefine tevarüs eyliyecek ve Romalılar üzerinde iktisab edeceği nüfuz ve prestij sayesinde "Oktav,, ile diğer rakibini kolayca ortadan kaldırarak cihana tek başına hâkim kesilecekti ve ondan sonra Batlamyuslar devletinin hayatına hatime çekmek de pek basit bir iş mahiyetini alacaktı.

"Antuvan,, bu mühim ve büyük seferi başarabilecek askerî kuvvete sahibdi. Fakat parası yoktu. İşte bu parayı Mısır hazinesinden temin edebilmek emelile "Kleopatra,, ile evlenmeğe karar verdi.

"Kleopatra,, da memleketini, iki asırdanberi Romanın düşürdüğü mezelletten ve Avrupa ile Asyadaki diğer birçok devletler ve memleketler gibi günün birinde Roma generallerinin ve maliyecilerinin ellerine düşerek soyulup soğana çevrilmekten korumak istiyordu. Ve bu kadarla da kalmıyarak Mısıra yakin ve onun müdafaası ve iktısadiyatı bakımından lüzumlu gördüğü memleketleri de kendi ülkesine katmayı ve bu izdivaçtan hasıl olacak çocuklarla yeni bir sülâle tesis ederek Romayı İskenderiyeye nakleylemeyi tasavvur ve tasmim ediyordu. Hulâsa taraflardan her biri diğerini kendi şahsî emel ve niyetlerinin temini için bir âlet olarak kullanmak sevdasına düşmüştü. İşte "Antuvan - Kleopatra,, izdivacı zevk ve şehvet düşüncelerile değil, bu siyasî mülâhazaların sevkile vukubuldu. Ondan sonra bir gün İskenderiyede tertib olunan muhteşem ve mutantan bir törende "Antuvan,, Romaya haber vermeden, Senatonun muvafakatını almadan imparatorluğa aid olan Kilikya, Suriye, Filistin, Kıbrıs, Libya incilerile "Kleopatra,, nın saltanat tacını süsledi. Artık "Kleopatra,, bir tek asker feda etmeden bir para sarfetmeden elde ettiği bu büyük muvaffakiyetten gurur ve iftihar duyuyor, dahildeki muhaliflerini de eziyor, susturuyor, "Antuvan,, da İran seferi hazırlıklarile iştigale başlıyordu.

İşin sonu hikâye bahsimizin dışındadır. İstiyenler bu cihetı kitablardan öğrenebilirler. Benim sana anlatmak istediğim "Kleopatra,, nın iki bin senelik kahbelikten sonra "büyük vatanperver,, lik makamına çıkarılmış olmasıdır.

Bu hakikatler anlaşılınca uzun asırlar, ruhlarınızın hayal ihtiyacını tatmin eden şairane ve âşıkane masallar birer hayal olup uçup gittiler, sizi de hayret ve hiddet içinde bıraktılar.

Bundan sonra buna benzer daha birçok sürprizlerle karşılaşacaksınız. Fakat hiddet ve infial bataryalarınızı, bana değil, binbir maksad ve emel le vakıaları ve sebeblerini tagyir ve tahrif etmiş olan o eski müelliflere ve beni edebî sanat ve hünerlerini gösterecek bir meydan telâkki eden o eski edib ve münşilere çevirmeniz insafa, adalete, daha uygun bir hareket olur. Ben yüz senedenberi böyle serbest bir saha olmaktan çıktım, kurtuldum. Artık o edib ve şairlerin yerlerini arşivlerde muazzam yığınlar teşkil eden metinler arasında ömür tüketen, ellerinde kazma, kürek dağlarda ovalarda, çöllerde toprak altındak almış eski şehirleri, âbideleri, mezarları meydana çıkarmağa, unutulmuş dilleri anlamağa, yazıları okumağa çalışan, mağaralar da kayalarda, kayalar arasında, dere yataklarında iskeletler, müstehaselere, iptidai âletler bulup çıkarmak için uğraşan hakikî âlimler aldı. Beni anlamak için en az bir düzine ilim de ihtisas sahibi olmak daha doğrusu ihtisas sahibi olanların yardımlarına başvurmak lâzımgeleceği anlaşıldı. Bu bilginlerin durup dinlenme bilmiyen çalışmaları sayesinde geçmişi daha iyi, hakikate daha yakin bir surette öğrenmek imkânlarını ele geçirmiş olacaksınız.

[*Devamı var*]

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Kuruş	2700 Kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	300 »

17 NİSAN 1940 Çarşamba

359 Rebiülevvel 9 | 1356 R.Nisan 4

Gün: 108 Ayı 4 | Kasım : 162

Ezanî Saat			Vasatî Saat		
Güneş	Öğle	İkindi	Güneş	Öğle	İkindi
10 28	5 24	9 09	5 18	12 14	15 59
Akşa.	Yatsı	imsak	Akşa.	Yatsı	imsak
1[illegible] —	1 38	9 40	18 51	20 27	3 30

ŞEHİR HABERLERİ

Piyasada sahte Aspirinler

Şehrimizdeki "Bayer,, mümessili bir istida ile müracaat ederek piyasada külliyetli mikdarda Bayer aspirini bulunduğunu, halbuki bir müddettir, Bayer aspirini gelmedi - ğinden bunların taklid olması lâzım geldiğini bildirmiş, bu aspirinlerin kimler tarafından yapılıp piyasaya çıkarıldığının tahkikini istemiştir. Bunun üzerine faaliyete geçilmiş, piyasada bulunan aspirinlerin ekserisinin Bayer aspirini olmadığı tahlil neticesinde anlaşılmıştır. Maahaza, sıhhat müdürlüğünce yaptırılan tahlilde de, bunların, Bayer aspirini olmamakla beraber, aspirin evsafını haiz olduğu ve ayni tesiri yapacağı da tahakkuk etmiştir.

Zabıta, bu aspirinlerin kimler tarafından imal edildiğini araştırmaktadır. Fakat, dün akşam geç vakte kadar, bunu anlamak mümkün olmamıştır. Bu aspirini kimlerin yaptığı anlaşıldıktan sonra, bir firma taklidi mahiyetinde olan bu işin bir ticaret davasına mevzu teşkil edeceği anlaşılmaktadır.

BELEDİYEDE:

Bebek - İstinye yolunda istimlâk

Belediye İstinye - Bebek yolundaki istimlâkleri haziran ayına kadar muhakkak ikmal edecektir. 5 kilometre imtidadında olan yolun 2,5 kilometresi tamamen yapılmış, diğer kısımları kısmen yapılmıştır. Müteahhit istimlâki icab ettirmediği halde henüz 1700 metrelik bir kısmı tamamen ikmal etmemiştir. Belediye burasının sür'atle inşası için Nafıa Müdürlüğü vasıtasile müteahhidin nazarı dikkatini celbedecektir.

Taksim meydanının tanzimi

Taksim meydanının başlanılan tanzimi işi mayıs nihayetinde ikmal olunacaktı. Son yağmurlar dolayısile inşaat bir müddet tatil olunduğundan işin sür'atlendirilmesi Belediye tarafından kararlaştırılmıştır.

Diğer taraftan Taksim kışlasının yıkılması işi de başlamıştır. Şehircilik mütehassısı Prost kışla yıkıldıktan sonra kışla sahasının Taksim meydanının seviyesinden aşağı 1,5 metre yüksek olmasını istemektedir. Prost buna nazaran projeler hazırlamaktadır. Esasen Taksim kışlası bugün Taksim meydanı seviyesinden 1,5 metre alçaktadır. Binaenaleyh Prostun istediği yüksekliği temin etmek için kışla sahasına 3 metre toprak dökmek lâzım gelmektedir. Prost bunu kışla sahasında ve İstanbul klübü cihetinde yapılacak tribünler için zarurî görmektedir.

Diğer taraftan Taksim bahçesinin deniz cihetinde bulunan harab kulübeleri ve binaları bir aya kadar muhakkak yıkılacaktır. Bunların istimlâk muameleleri esasen bir müddet evvel nihayetlendirilmişti. Belediye Reis Muavini Rıfat Yenal dün buralara giderek bazı tetkikat yapmıştır.

Belediye muhasebe müdürü Ankaraya gitti

Belediye Muhasebe Müdürü Muhtar Acar dün akşam Ankaraya gitmiştir. Muhtar Acar, Ankarada Maliye Vekâletile Belediye arasındaki malî anlaşmayı Belediye namına imza edecek ve Barem Kanunu dolayısile lüzumlu görülen 37050 liralık münakaleler için Dahiliye Vekâletinin müsaadesini istihsal edecektir.

Şişlide parke döşenecek sokak

Şişlide Hanımefendi sokağile Havarzem sokağının parke döşenmesi kararlaştırılmış ve münakasaya çıkarılmıştır. Her iki sokak için muhammen bedel 4500 liradır.

OKUYUCU DİYOR Kİ:

Bir çiftçi vatandaşın istimdadı

Uluborlu okuyucularımızdan Osman Rucun yazıyor:

Beş nüfuslu bir aile sahibiyim, iki sene evveline kadar akarlarım - dan ve arazimden gelen para ile müreffeh bir surette geçinirken, ailemin hastalığı yüzünden bütün servetim bir sene zarfında mahvoldu. Uluborluya avdetimde arazimi işletmek için, Ziraat Bankasına, kaymakamlığa müracaat ettim, hiç müsbet bir netice alamadım. Şimdi sefalet içindeyim. Ziraat Vekilimizin geçenlerde bizi ekmiye teşvik eden nutku üzerine ben de hareket geçmek istedim, fakat nasıl?..

Şimdiye kadar itibarımı muhafaza etmiş, fakat talihsizlik ve hastalık yüzünden mahvolmuş bir vatandaşın elinden tutulması için alâkadar makamların dikkat nazarını çekmenizi rica ederim.

İtalyan vapurundaki Mallar Alman Menşelimi imiş?

Hamule Sefaretin müsadesinden sonra boşaltılacak

İtalyadan gelirken Çanakkale yakınlarından çevrilerek kontrol için dört gün alıkonulan İtalyan bandıralı Cita di Bari vapuru dün limanımıza gelmiştir. Vapurda külliyetli miktarda kâğıd döğme imalâtında kullanılan maddeler pamuklu mensucat, makine aksamı ve daha bir çok maddeler vardır.

Haber aldığımıza göre İngilizler vapurda bulunan malların bir çoğunun Alman menşeli olduğunu tesbit etmişlerdir. Bu malların markaları bile İtalyada değiştirildiği halde İngilizlerin yaptıkları tetkiklerde mamul kısımların İtalyada olmayan ve ancak Almanların kullandıkları ham maddelerden yapıldığı anlaşılmıştır. İngilizler bu malların mün hasıran Türkiyeye ihraç edilmekte olduğunu nazarı itibara alarak vapuru serbest bırakmışlardır. Ancak vapurun hamulesi İngiliz sefarethanesinin vereceği müsaadeyi müteakib boşaltılacaktır. Tahmin edildiğine göre bu eşyalar şehrimizde yeni bir tetkikten geçecektir.

Gümrük komisyoncularının toplantısı

Türk Gümrük Komisyoncuları İstanbul Birliği dün Eminönü Halkevinde senelik umumî heyet toplantısını yapmıştır. Toplantıda heyeti idare raporu okunmuş ve eski heyet ibra edilerek yeniden intihabat yapılmıştır. Toplantıda bilhassa harbin doğurdu zaruretler dolayısile bir çok komisyoncuların yeni meslekler aramak zaruretinde kaldıkları mevzuu bahsolmuş ve bu hususta alınması lâzım gelen tedbirler etrafında fikir teatisi yapılmıştır.

Belediye gazinosu kiraya veriliyor

Belediye Taksim gazinosunu işletmek için teşkil olunan şirketin feshi üzerine gazinoyu herhangi bir müteahhide kiraya vermeyi kabul etmişti.

Belediye bu hususta bir müzayede açmıştır. Müzayede şeraitine göre gazino senevî 16 bin liralık muhammen bedelle ve üç sene müddetle kiraya verilecektir. Müzayede müddeti 2 mayısta nihayetlenmektedir.

Mevlûdü nebevî

20 Nisan 1940 cumartesi günü Rebiülevvel ayının on ikisine müsadif olmakla önümüzdeki cuma günü akşamı (cumartesi gecesi) mevlûdü nebevî olduğu ilân olunur.

İstanbul Müftüsü
F. Ülgener

Şehir Meclisinin Dünkü içtimaı

İstanbul Şehir Meclisi dün saat 15 de Vali ve Belediye reisi Doktor Lûtfi Kırdarın riyaseti altında toplanmıştır. Ruznamede mevcud meseleler arasında 940 yılında Belediyeler Bankasından alınacak istikraz taksitlerinin 941 senesine tehiri hakkındaki riyaset teklifi, bütçenin muhtelif fasılları arasında, barem kanunundan tahaddüs eden fazla maaşatı karşılamak üzere 370.050 liralık bir münakale yapma salâhiyeti için riyaset teklifi ve muhtelit encümenden çıkan zabıtai belediye talimatnamesi maddelerinin müzakeresi yapılmıştır.

Vali ve Belediye Reisi doktor Lûtfi Kırdar 940 yılında alınacak istikraz taksitlerinin 941 senesine terkini icab ettiren sebepleri izah eden beyanatta bulunmuştur. Bay Lûtfi Kırdar demiştir ki:

"— Belediyeler Bankasından yaptığımız 5 milyon liralık istikrazdan şimdiye kadar 2.460.000 lirası muhtelif taksitlerle alınmıştır. Bu paranın sarfı için belediye evvelce bir program yapmıştı. Bunlar arasında Eminönü - Eyüp mıntakasının istimlâki ve sermayei mütedavile haline ifrağı, ekmek ve süt fabrikaları tesisi işleri vardı.

Avrupa harbi dolayısile şimdilik ekmek ve süt fabrikaları tesisi meselesi çok güçleşmiştir. Binaenaleyh başka yerlere sarfedemiyeceğimiz bu paraları alarak faiz vermek manasızdır. Bunun 940 taksitlerinin 941 senesine terkine karar verdik.

Valinin bu izahatından sonra teklif ikinci celseye yetiştirilmek üzere bütçe encümenine verilmiştir. Şehir meclisi bu toplantısında maliye ile belediye arasında evvelce yazdığımız şekilde kararlaştırılan itilâfı imza etmek salâhiyetini de riyasete vermiştir. Bu salâhiyetin müzakeresi sırasından meclis azasından avukat Sırrı Enver Batur, anlaşma haricinde bırakılan belediyenin mali - yeye 400 bin liralık borcu için de maliye tarafından belediyenin ibra edilmesi için çare aranması temennisinde bulunmuştur. Vali bu noktayı ehemmiyetle nazarı itibara alacağını ve çalışacağını temin etmiştir.

Bunu müteakib meclis zabıtai belediye talimatnamesinin müzakeresine geçmiştir. Talimatnamenin seyrüsefere aid faslından motosikletlere, bisikletlere, el arabaalrına, hayvanla çekilen binek ve yük arabalarına aid kısımlar müzakere ve kabul olunmuştur.

Bunu müteakib meclis cuma günü saat 15 de toplanmak üzere dağılmıştır.

İKTİSAD İŞLERİ:

Ziraat Bankası yapak mübayaasına başlıyor

Ziraat Bankasının tüccarlar ile ellerinde yapak stoku bulunanlardan mübayaatta bulunması için beklenen emir dün Ankaradan İstanbul şubesine bildirilmiştir. İstanbul şubesi vaziyeti alâkadarlara tebliğ etmiş, ve dün vaziyetten borsadaki ve borsa haricindeki tüccarlar haberdar edilmişlerdir.

Ziraat Bankası mübayaa edeceği malları standardize edilmiş ihracata hazır bir vaziyette bulunan mallardan yapacaktır. Bunun için de Anadolu mallarına 63, Ege mıntakası mallarına 68 kuruş fiyat konmuştur. Bunlardan daha iyi mallar da 70 kurusa kadar satın alınacaktır.

Banka satın aldığı malların bir kısmını kendi depolarında, bir kısmını da tüccarların kendi depolarında muhafaza edecek ve mübayaatı müteakib yüzde 70 peşin tediyatta bulunacaktır.

Ticaret Odası memur imtihanları

Ticaret Odasında açılan memur imtihanlarına 35, raportörlük imtihanlarına da 9 kişi iştirak etmiştir. İmtihan neticesinde kazananlar iki gün içinde ilân edilecektir.

Politika

Norveçe İngiliz askerlerinin ihracı

Almanların Norveçi istilâ teşebbüsünün Norveç ile birlikte müttefiklerin de Almanyaya karşı hareketlerini icab ettirdiğindenberi İngiliz ve Fransız efkârıumumiyesile birlikte dünya efkârıumumiyesi müttefiklerin hâlâ Norveçe asker ihraç etmediğini görerek sabırsızlık alâmetleri gösteriyordu.

Bu sabırsızlık karşısında, İngiliz ve Fransız otoriteleri, bilâkis teennî ile, şüphesiz en ufak teferrüatına kadar tesbit etmiş oldukları bir plânı tatbike başlamış bulunuyorlardı.

Filhakika, bugüne kadar cereyan eden hâdiselerden istihraç edilebilecek bir hakikati, Paris ile Londra, devlet adamları pekâlâ biliyorlardı: Almanyanın şimdiye kadar müttefikler karşısında zahiri bir hareketsizlik içinde görünmesi, harb sahasında iktidarsız bir vaziyette olduğu için değildi. Berlinin gayesi, müttefikleri dahili sarsıntılar vasıtasile moral kuvvetlerini zâfa düşürtmeğe sevket mekti. Almanya, bu surette ayni silâhla İngiltere ve Fransaya mukabele etmiş olacaktı. Almanların bütün istedikleri, sabırsızlık denilen şeyin saiki ile müttefiklerin herhangi vakitsiz teşebbüslerde bulunarak prestişlerine ağır bir darbe vurmaktı. Ancak bu plânında muvaffak olduktan sonradır ki Berlin son kozunu oynamağa girişecekti. Bu sebebden, beşer faaliyetinin muhtelif sahalarında ve askeri sahada tecelli eden tezahüratı arasında düşünce ve sabırla hareket eylemek nazi manevrasının muvaffakiyetsizliğe uğraması demek olacaktı.

İşte bu nokta nazara alınınca yabancı bir ülkeye, ve hele düşman istilâsına maruz kalmış bir memlekete yapılacak ihraç ameliyesinin, öyle sabırsızlık ilcasile derakab vukua gelmesi keyfiyetinin bilâhare telâfisi gayrikabil bir felâkete müncer olabileceği müşahede edilebilir. Nitekim tarihin seyrinde bu kabil seferler, inkisarı hayaller de çok görülmüştür.

Bu sebebden, ihraç ameliyatile yakından tecrübe görmüş, İngiliz ve Fransızlar Norveçteki hareketlerinde müteaddid sıçramalarla faaliyet göstermeyi gaye edinmişlerdi.

İngiliz ve Fransız kuvvetlerinin vazifesi evvelemirde İskandinav memleketlerini Almanyadan tecrid eylemek ve badehu açık denizlerde ve Norveç fiyorlarında kapalı kalan Alman harb sefinelerini ortadan kaldırmak, sahildeki sevkulceyşî noktaları Almanlardan kurtarmaktı.

Bu faaliyet gösterildikten sonradır ki Almanların herhangi muhtemel bir hareketine karşı Danimarka boğazlarına ve Baltık denizine kadar mayn döküImesini müteakib, şimal denizine kahir bir hâkimiyet gösteren harb donanması ve hava kuvvetleri himayesinde bu ihraç ameliyatına girişilmiştir.

Bu da, müttefiklerin öyle ulu orta herhangi bir fikrin ilcasile hareket etmeyip, karşılarındaki hasımlarının kuvvetini istihfaf etmeden muvaffakiyet unsurlarını toplıyarak faaliyette bulunmayı şiar edindiklerini göstermektedir.

Bu suretle müttefik kuvvetler, Almanların istedikleri gibi hareket etmiyerek sabırsızlık denilen ruhî tezahürün sürprizlerle dolu bir hareket olduğuna vakıf bulunduklarını ortaya koymuşlardır. Halbuki Almanlar, garb demokrasilerine karşı giriştikleri mücadelede, ablukanın ve mahrumiyetin yavaş yavaş tesir etmeğe başlaması üzerine, ellerinde tuttuklarını iddia ettikleri bu muvaffakiyet unsurlarının tuzağına düşmüş gibi görünmektedir.

Bu da, tabiatin harb sahalarında ve faaliyetlerinde de esirgemediği garib bir tâlih cilvelerinden biridir.

Dr. REŞAD SAGAY

MÜTEFERRİK:

Bir bira mütehassısı geldi

Dün sabahki ekspresle Belçikadan bir bira mütehassısı şehrimize gelmiştir. Mütehassıs İstanbuldaki bira fabrikasını gezerek istihsal vaziyeti etrafında tetkikler yapacaktır.

SON HABER

İsveç her an bir Alman Taarruzunu bekliyor

(Baş tarafı 1 inciye)

Almanlar Narvik limanının müttefik kuvvetler tarafından zaptı üzerine, uzak şimalden çekilmişlerdir. Zannedildiğine göre müttefikler bugün maden merkezlerinden bir kısmı arasından işliyen ve İsveç hududuy akınında bir şimendifer istasyonu olan Bjoerfelli işgal etmişlerdir.

İsveçte Fevkalâde Tedbirler

Stokholm, 16 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor:

Öğledenberi, bütün İsveçte, hava taaruzlarına karşı tahaffuz tedbirleri şümulienmiştir. Pasif müdafaa tertibatı her şehirde ve her kasabada artmaktadır. Dokuz eyalette canavar düdükleri konulmuş, sığınaklar yapılmış, ışıkların derhal söndürülmesi için hazırlıklar ikmal edilmiş, fabrikaların ekserisi maskelenmiştir.

Petrol satışı sıkı kontrol eltına alınmış, mayi mahruk satan bütün ticarethaneler hükûmet tarafmdan müsadere edilmiştir.

Malmoe, Helsinghor, Leyksil, Uddevale ve Halmstaa dahil olmak üzere bazı limanlara vapurların girmeleri yasak edilmiştir.

Diğer taraftan haber verildiğine göre, İsveçin Berlin elçiliği anavatana dönmek istiyen İsveçlilerin derhal hareketlerini kolaylaştırmasını Alman hükûmetinden istemiştir.

Harekâtın Tafsilâtı

Stokholm, 16 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor:

Almanların istilâsının ilk günleri, kral Haakonu ve Norveç hükûmetini ele geçirmek üzere Norveç dahiline sokulan Alman kolu, Oslonun 100 kilometre şimalinde kâin Elverum şehrine taarruz teşebbüslerine hâlâ, beyhude teşebbüs etmektedir. Norveç kıtları köprüleri berhava ediyorlar ve Finlandiyalılar gibi, kayakh müfrezeler, Alman müfrezelerini tamamen kuşattıktan sonra imha ediyorlar. Yağan şiddetli kar, bazı yerlerde 50 santimetre kalınlıktadır. Ve motörlü Alman kuvvetlerinin ilerlemesine mâni olmaktadır.

Garb Cephesinde

Paris, 16 (A.A.) — 16 Nisan akşam tebliği:

Cephenin İngiliz kıtaları tarafından işgal edilmekte olan kısmında düşman, topçu tarafından hazırlanan ve topçu refakatile yapılan bir taarruzda bulunmuştur. Bu taarruz püskürtülmüş ve düşman oldukça zayiat vermiştir.

Sarre mıntakasında topçumuz, düşman kuvvetlerine ateş açmıştır.

Keşif kollarımız Vosgeslerin şarkında faaliyette bulunmuşlardır.

İngiliz Gazetelerinde Tefsirler

Londra, 16 (A.A.) — Amirallaik makamı ile Bahriye Nezaretinin Norveçin muhtelif noktalarına asker ihraç edildiğine dair müştereken neşrettikleri tebliğden donanma ile kara ordusunun harekâta iştirak ettikleri anlaşılmaktadır.

Gazeteler, bu ihraç hareketile İngilterenin ve Fransanın Norveçe yaptıkları yardım vâdini yerine getirmiş olduklarını ve bu hareketin Norveç halkının maneviyatı üzerinde pek iyi bir tesir bırakacağını yazmaktadırlar.

"Evening News,, gazetesi, Narvikte yapılan ihraç hareketinin Norveçlilere cesaret vereceğini, fakat bunun yüzlerce kilometre uzunluğunda olan Norveç sahillerinin kontrolüne doğru atılan ilk adım olduğunu yazmaktadır.

Stavanger Hava Üssüne Hücum

Londra, 16 (A.A.) — İngiliz tayyareleri, dün Stavangerde iki Alman deniz tayyaresini düşürmüştür. İngiliz bombardıman tayyareleri, Stavanger hava meydanı üzerine bombalar atarak, bundan evvelki hücumlarda yapılan tahribatı bir kat daha fazlalaştırmıştır.

Amerika Ve Harb

Nevyork, 16 (A.A.) — Nevyork Post gazetesinin Vaşington muhabiri yazıyor:

Amerika askerî mütehassıslarının zannettiğine göre, intihabatta hangi parti kazanırsa kazansın Amerika bir buçuk seneye kalmaz harbe girecektir.

Mütehassıslar geçen yedi ay harb den sonra Amerikanın iştirakinin sakınılması imkânsız olduğuna her zamandan ziyade kanidirler.

Memlekette müdahale havası esiyor. Bu hava ve fikir Norveçle Danimarkanın Hitler tarafından istilâsı üzerine vücut bulan aksülâmelin mahsulüdür.

Norveç Kralile Alman Elçisi Arasında

Stokholm, 16 (A. A.) — Hakikî Norveç hükûmeti tarafmdan dün akşam radyoda neşredilen bir tebliğde Alman istilâsının başlangıcındanberi cereyan eden bütün hâdiseler izah edilmektedir.

Tebliğe nazaran Oslodaki Alman orta elçisi Brauer kraldan yeni hükûmetin teşkiline Quislingin memur edilmesini istemiştir. Kral bunu reddettiğinden Brauer, kralın Nazırları tayin edebileceğini, fakat Quislingin bizzat Hitler tarafından irae edilmiş olduğundan bu hususta hiç bir tavizde bulunulamıyacağını bildirmiştir. Kral reddetmekte ısrar edince, Brauer kraldan Alman isteklerine kuvvete müracaat suretile mukavemet niyetinde olup olmadığını sormuş, kral şu cevabı vermiştir: "Mukavemet mümkün olduğu müddetçe evet,, demiştir.

Kral, Norveçi Norveçlilere tekrar kazandıracağını kuvvetle ümid etmekte olduğunu bildirmiştir.

Norveçte Sevinç

Londra, 16 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesi yazıyor:

Norveçe İngiliz kıtaatının ihraç haberi Norveçte olduğu kadar İngiltere ve Fransada da büyük bir sevinçle karşılanmıştır. Vatanlarını istilâ edenlere karşı takdir ve hayranlığa değer bir cesaretle dövüşen Norveç kıtaları bu haberi hususî bir sevinçle karşılamışlardır.

Daha bir hafta evvel Von Ribbentrop Berlindeki yabancı gazetecilere şöyle diyordu: Alman kuvvetleri bundan sonra Norveçte hiç bir İngiliz ve Fransızın gözükmek cesaretini gösterememesi için icab eden tedbirleri alacaklardır.

Almanların Norveçe saldırdıklarından 7 gün sonra İngiliz kıtaatının ihracı dikkate lâyıktır. Zira bunun için muğlak hazırlıklar icab ettiğini ve katedilecek mesafenin büyüklüğünü gözönüne almak lâzımdır. Sovyetler Birliği Almanyaya oldukça fena bir oyun oynadı. Filhakika, Sovyetler Birliği Almanyanın kolaylaştırması sayesinde Finlandiyaya taarruz etmeseydi, biz 6 hafta evvel Finlandiyaya göndermek maksadiyle bir sefer kıt'ası teşkil etmiş olmıyacaktık. Bugün Norveçin yardımına koşmak için fevkalâde az bir zaman kâfi gelmiştir.

Mayınlere Çarpan Alman Gemileri

Göteborg, 16 (A.A.) — İki Alman şilebinin Kattegatın en dar noktası olan Marsrand önlerinde mayne çarptıkları bildirilmiştir. Her iki vapur da ağır hasara uğramıştır.

Norveçe Çıkarılan Kuvvetler

Londra, 16 (A. A.) — Reuterin öğrendiğine göre, Norveçe gönderilen İngiliz kuvvetleri, Kanadalı kıtaattan başka imparatorluğun her tarafından gelen alaylardan mürekkeptir. Bunlar, mükemmel talim görmüş cüzütamlardır.

Norveç Altınları Amerikada

New-York, 16 (A.A.) — Almanların Norveçe asker çıkarmalarından evvel yola çıkmış olan Bergensf Jord adındaki Norveç transatlantiği, 19 milyon dolar kıymetinde altın hamulesile New-Yorka muvasalat etmiştir.

Paraşütle İnen Alman Kuvvetleri

Stokholm, 16 (A.A.) — Stokholm Tidningen gazetesinin Charlotten bergdeki hususî muhabiri bildiriyor:

Norveç hükûmetinin bir tebliğine göre Trondheim ile Hamar arasında iltisak noktası olan Dombaasa Almanlar paraşütle kıtaat indirmişlerdir.

Öyle zannediliyor ki, bu hareketin hedefi Oslonun şimalinde bulunan Norveç kıtaatının mühimmat ve erzak almasına mâni olmaktır.

Amerikan Gazetelerinin Mütaleaları

Nevyork, 16 (A.A.) — Bütün Amerika askeri mütehassısları şu mütaleadadır ki, Norveçin istilâsı ile Hitler modern harb tarihinin en çılgınca bir sergüzeştine atılmıştır.

Hearst matbuatı diyor ki:

"Müdafaasız bütün bu küçük devletlerin müttefiklerin maalesef çok geç yardıma çağırıldıklarını görmekle hayret ediyoruz.,,

Atlanta Constitution da şöyle yazıyor:

"Müttefiklerin Norveçte zaferi ihtimal ki Hitleri, şimal hâdiselerinin mânasını Alman milletinden gizlemek ve Alman ordusunun maneviyatını yükseltmek için başka bir tarafa taarruz etmeğe mecbur kılacaktır.,,

Bir Danimarka Adasına İngilizler Çıktı

Londra, 16 (A. A.) — Hariciye Müsteşarı Mötler Avam kamarasında demiştir ki:

Danimarkaya ait Faroe adaları valisi, mezkûr adaların Almanların eline geçmesine mâni olmak için, İngiliz hükûmetine, bugünkü şartlar içinde istiyeceği bütün kolaylıkları göstereceğini bildirmiştir. İngiliz kıtaatı da Faroe adalarına çıkmıştır.

Butler, Groenland hakkında beyanatta bulunmaktan imtina etmiştir.

Müttefiklerle Norveçlilerin İşbirliği

Londra, 16 (A.A.) — Norveç hükûmeti dün gece Norveç milletine hitaben neşrettiği bir beyannamede müttefik orduların Norveç parasını tedarike vakit bulamadıkları ve binaenaleyh Fransız ve İngiliz parasının kanuni para olarak kabul edilmesini tavsiye etmektedir. Resmî kambiyo, Norveç ve İngiltere bankaları arasında bilitilâf tesbit olunacaktır.

Beyannamede deniliyor ki:

Norveç müttefiklerden istediği yardımı elde etmiştir. Bu yardım muazzam teşebbüsler iktisab etmektedir. İlk alâmetler bunu isbat eder.

Narvik ve civarı geri alınmıştır.

Bir çok Norveçli tayyareciler, müttefiklerin heyeti seferiyesinde vazife almışlardır. 15 nisanda Londraya geçerek askerî makamatla temasa gelmişlerdir.

Norveçin bütün askerî ve sivil makamatı Fransız ve İngilizlere yardım etmekle mükelleftir. Her Norveçlinin vazifesi mezkûr makamata yardım etmek, düşmanın, vatan hainlerinin ve casusların harekâtını bildirmektir.

Bu müşkül anlarda Norveç milletinin milli bir hayata, milli istiklâle hak kazanması lâzımdır.

Antep civarında Dolu âfeti

Antep, 16 (A.A.) — Pazar akşamı merkez kazası ile Kilis ve Nizip kazaları köylerine şimdiye kadar görülmiyen şiddetli dolu düşmüştür.

Merkez kazasından Geneyik köyünde yağan doludan husule gelen seller 320 koyun sürükleyip götürmüş ve bir köyün bütün bağ ve bahçelerile tarlalarını tahrip etmiştir.

Yine merkez kazası Akça - Köyünlü nahiyesinde bir saat devam eden fırtına ve müteakiben bir saat kadar yağan ceviz büyüklüğünde dolu on köyün mahsulâtı ziraiyesile bağ ve bahçelerini ehemmiyetli bir surette hasara uğramıştır. Fırtınadan da evlerin camları kâmilen kırılmış, bazı çatılar uçmuştur.

Senindir köyünde, gelen seller 12 yaşında bir çocuğu 40 kadar koyunu ve merakibi sürükleyip götürmüştür.

Deve höyüğü köyü önünde cenup demir yolu hattından 200 metrelik bir kısmını seller tahrip ettiğinden Halepten gelen trenler Akça koyunlu istasyonunda kalmıştır.

Kilis kazasında 15 dakika süren yağmur ve dolu tesirile evlerin çatıları hasara uğradığı ve köylerde mezruatın ve zeytin mahsulü ilediğer meyva ağaçlarının zarar gördüğü tesbit edilmiştir. Nisip kazasından yalnız Barak nahiyesi köylerine yağan dolu ekinlere oldukça zarar vermiş ve biriken sular tren köprülerini tahrip ederek münakalât ve muhaberatın durmasına sebep olmuştur.

Tunca Ve Meriç Yine Taştı

Edirne, 16 (A.A.) — Cumartesi akşamındanberi yağan sürekli yağmurlara rağmen nehirler pazar günü ve gecesi çekilmekte devam ederken dün sabah Tunca ve Meriç nehirleri ansızın taşmış 15.30 a kadar Tunca 5.60, Meriç te 4.42 metreye çıkmıştır.

Zabıtanın yardımile tahliye ettirilen kenar mahalleler yine su altındadır.

Belediye memurlarının tekaütlükleri

(Baş tarafı 1 incide)

tekaüt hakları olmadığından bu müesseselerde çahşmış ve çahşan memurların da tekaüt haklarından istifade suretiyle istikballerinin temini Dahiliye Vekâletince ehemmiyetle derpiş edilmektedir.

Bu mevzu etrafında yapılan tetkiklere devam edilmekte olup bu hususta teklifi icab eden kanun lâyihası hazırlanmıştır. Bu lâyiha tanzim edilirken devlet memurlarının tekaütlükleri hakkmdaki kanunlar ile Ziraat Bankası, Devlet Demiryolları vesair müessesatın tekaütlükleri hakkındaki kanunlar nazarı dikkate alınarak ona göre hükümler konulmuştur.

Bu lâyihaya nazaran Belediye memurları ile Belediyeler Bankası memurları kendi maaş veya aylıklarından her ay yüzde beş tevkifata tâbi tutulacaklar ve ayni zamanda Belediyeler de bütçelerindeki memur ücret ve maaşları yekûnlarına nazaran yüzde beş tahsisat ayıracaklardır. Bu aidatın nemasından ve diğer bazı kaynaklardan Belediyeler tekaüt sandığının sermayesi teşekkül edecek ve Belediye memurları Devlet memurlarının tâbi oldukları maaş ve tekaüt dereceleri nisbetinde tekaüde tâbi olacaklardır.

Maaşatın tahsis muamelesi ve sandığın veznedarlığı vazifesi Belediyeler Bankası tarafından icra edilecektir.

Lâyihanın tetkiki maksadiyle 14/4/940 pazar günü Belediyeler Bankasında sayın Dahiliye Vekilinin reisliği altında bir toplantı yapılmış, bu toplantıya Divanı Muhasebat Reisi Seyfi, Dahiliye Vekâleti Müsteşarı Nazif Ergin, Belediyeler Bankası Meclisi İdare Reisi Salih Vahit, Belediyeler Bankası Umum Müdürü Süleyman Sami, Dahiliye Vekâleti Mahallî İdareler Umum Müdürü Rükneddin Nasuhioğlu, Maliye Vekâleti Muntazam Borçlar Umum Müdürü Emin, Devlet Demiryolları Tekaüt Sandığı Müdürü Nureddin, Dahiliye Vekâleti Muhasebe Müdürü Edib ve Dahiliye Vekâleti Mahallî İdareler Belediyeler Muamelât Şubesi Müdürü Necmettin Ergin iştirak ederek tetkikatta bulunmuşlardır.

Lâyiha yukarıda yazılan esaslar dairesinde tesbit edilmiştir. Bazı noktalar üzerinde icab eden tadilât yapılarak lâyiha son şeklini alacak ve yine sayın Dahiliye Vekilinin reisliği altında ikinci bir içtima yapılacak bir daha gözden geçirildikten sonra Başvekâlete arzolunacaktır.

Donanmamız Tekirdağında

Tekirdağ, 16 (A.A.) — Yavuz, Hamidiye, Adatepe ve Zafer'den mürekkep filomuz saat 17 de Geliboludan Tekirdağına gelmiştir. Amiral Şükrü Okan vilâyeti, belediyeyi ziyaret etmiş, vali vekili ve belediye reisi bu ziyareti iade etmişler ve amiral gemisine çıkarlarken merasim le selâmlanmışlardır.

İtalyan manevraları

(Baş tarafı 1 incide)

manevralar yapmakla meşgul idiler. Bunlardan Torente üssüne merbut bulunan birinci gürupun Draçla kadar bir cevelân yapacağı ve İspeçyaya merbut bulunan ikinci filonun Gaetaya doğru ve Sicilya adası etrafında harekâtta bulunacağı zannolunmaktadır.

Diplomatik mahfiller bu hareketleri İtalyanın Almanyaya bir müzahereti şeklinde telâkki etmektedirler. İtalya bu suretle müttefik filolar baş kumandanlığına Akdenizden cüz'i tamar çekerek şimal denizine götürmemesi için ihtarda bulunmak istemiştir.

İtalyada söylendiğine göre asıl büyük bahrî manevralar temmuz ayında yani İtalya tarafından inşaatı sürratle ilerlemekte bulunan dört büyük saffı harp gemisinin hitamında icra edilecektir.

Faşist hükûmeti şimdiki halede radyosile ve bütün matbuatile ahaliyi şu fikre imaleye gayret etmektedir:

"Avrupada hiç bir millet bu harpten hariç kalamaz.,,

Yugoslavyada yakalanan Alman casusları

Belgrad, 16 (A.A.) — Reuter bildiriyor:

Polis tarafından Alman ajanı telâkki edilen bazı kimselerin evlerinde yapılan taharriyat neticesinde bir çok mühim tevkifat icra edilmiştir. Zannolunduğuna göre bu tevkifat Alman Gestaposunun Yugoslavya dahilindeki faaliyetini kırmak için hazırlanan şiddetli bir hareketin ancak mebdeini teşkil etmektedir.

İbnissuudun oğlu Hindistana gidiyor

Kahire, 16 (A.A.) — Kral İbnissuudun oğlu Emir Suudun bu gün, kalabalık bir maiyetle Hindistana hareket ettiği söylenilmektedir. Seyahat sıhhî sebeplere atfediliyor.

Vekâletler bütçesi Tetkike başlandı

Ankara 16 (Hususî Muhabirimizden) — Bütçe encümeninde vekâletler bütçelerinin müzakeresine başlanmıştır. Encümen ilk olarak Başvekâlet, Divanı Muhasebat, Şurayı Devlet, Riyaseticümhur, Büyük Millet Meclisi, İstatistik Umum Müdürlüğü bütçelerinin tetkikini bitirmiştir. Öğleden sonra saat üçde Dahiliye Vekili Faik Öztrak'ın huzurile Dahiliye Vekâleti bütçesinin görüşülmesine başlanmıştır.

İkramiye kazanan Ergani tahvilleri

(Baş tarafı 1 inciye)

rile noter huzurunda Merkez Bankasında yapılan 14 üncü ikramiye ve yedinci amorti keşidesinde:

92090 numaralı tahvile 30.000 lira,

148.690 numaralı tahvile 15.000 lira,

19095 numaralı tahvile 3000 lira,

85.898 numaralı tahvile 3000 lira,

153.629 numaralı tahvile 3000 lira,

36.427 numaralı tahvile 900 lira,

36931 numaralı tahvile 909 lira,

81.942 numaralı tahvile 900 lira,

90106 numaralı tahvile 909 lira,

121.909 numaralı tahvile 900 lira.

195.591 numaralı tahvile 909 lira.

Ve ayrıca 289 muhtelif numaraya da 120 şer lira ki ceman üç yüz adet tahvil numarasına ikramiye isabet etmiştir.

Bundan başka 6800 adet tahvil numarası amorti edilmiştir.

Yugoslavyada Alman Propagandası

Belgrad, 16 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Gitgide daha kaba ve şiddetli olarak devam eden ve Yugoslavyanın hürriyeti aleyhine doğrudan doğruya tehditler gösteren Alman propagandası, bütün Yugoslav mahfillerinde şiddetli bir aksülâmel tevlid etmektedir.

Büyük sanayi ve ticaret erbabının organı olan Trgovinski Glasnik gazetesi, bugün Balkanlar bitaraflığının idamesi, gittikçe daha şüpheli bir hale geldiğini yazarak diyor ki:

Gerçi Yugoslavyanın harbe girmeye niyeti yoktur, fakat, ancak, hayatî menafi veya hürriyeti mevzuu bahsolmıyacaya kadar bitaraf kalacaktır.

Sanat Âlemi

Jübile ve Ermeni artistleri

Dün bir İstanbul sinemasında Karaköy namındaki Ermeni artist namına bir jübile yapıldı. Bundan takriben bir ay kadar evvel de yine Ermeni olan Nuvart ismindeki kocakarı için bir jübile yapılmıştı. Bu jübilelere Naşidden, Kemani Sadi'ye, Muallimden bilmem-kime kadar muhtelif sahalarda isim yapmış ne kadar Türk sahne artisti varsa, hemen hemen hepsi iştirak etmişlerdir.

Bu şekilde yapılan jübilelerden maksad, muhtaç halde bulunan bir artiste yardımdır. Bir çok tanınmış artistler muhtaç bir sanatkâra yardım maksadile müşterek bir temsil verdikleri zaman tabii buna rağbet eden çok olur. Ve kendisine jübile izafe edilen sanatkâr, arkadaşlarının sayesinde o derece müstefid olur.

Nadir olarak yapılması icab eden bu şekilde jübileler, bizde her nedense pek sık yapılır. Ve bu hususta Ermeni artistler, bu işi bir nevi ticarete dökmek meharetini gösterebildiklerinden olacak, müstesna bir mevkie sahiptirler. Hayatlarında nihayet bir defa yapılmasına cevaz olan jübileyi, bunlar kendilerine muhtaç da olmadıkları halde hattâ senede bir iki defa tertib ettirmeğe muvaffak oluyorlar.

Bu yazıyı yazmaktan maksadım, Ermeni artistleri için jübile tertibinin doğru olmadığını iddia etmek değildir. Tenkit etmek istediğim nokta, Karakaştan yüz defa daha sanatkâr ve bin defa daha ziyade yardıma muhtaç Asım baba gibi nice Türk artistleri sefil ve perişan sürünürlerken, bu işi bir ticaret haline dökmekteki ve müteamadiyen bir kaç Ermeni artisti için jübile tertib etmekteki yanlış ve dar zihniyetin devamıdır.

Unutmamak lâzımdır ki "Jübile,, diye yapılan bir ilânda halka her şeyden evvel telkin edilen şey, namına jübile izafe edilen artistin, cidden muhtaç bir vaziyette olduğudur. Ve halk, çok defa o müsamerenin biletini mevzuu bahis artisti görmekten ziyade, cidden yardıma muhtaç olduğunu zannettiği o artiste maddi bir yardım olsun diye alır. İşte ortada hiç çekinilmeden ve utanılmadan müteamadiyen bir kaç eşkıgöz Ermeni artist tarafından istismar edilen mefhum, milli vicdandaki bu asil duygudur. İşin en ziyade teessüfe şayan bir tarafı da, bunu Türk artistlerinin farkınamaları ve gözleri kapalı bu tuzağa düşmeleridir.

Şimdilik bu kadar!

MUHAD SERTOĞLU

Japon Niyetleri Ve Amerika

Vasington 16 (A.A.) — Amerikan diplomasi mahafili, Japon gazetelerinde intişar eden ve Japon hariciye nezaretinden mülhem olduğu zannolunan makaleler dolayısile Felemenk Hindistanının vaziyetine gittikçe artan bir alâka göstermektedirler.

Japon gazeteleri, Hollandanın Avrupa ihtilâfına girmesi takdirinde Japonyanın bu adalar üzerinde bir himaye tesis etmesi ihtimalinden bahsetmektedirler.

Ayni mahafil, Tokyo hükûmetinin bu suretle hareketinin esbabını bilmemektedirler. Yalnız iki faraziye ileri sürüyorlar.

1 — Japonya, ilk fırsatta iptidaî maddeler, petrol, kauçuk ve kalay membalarını ele geçirmeğe uğraşmaktadır.

2 — Japonya, Hollandayı nazi istilâsını mutavaatkârane kabule ikna etmek için Alman diplomasisi tarafından sarfedilmekte olan mesaiye ve yapılmakta bulunan tazyike Hollandanın bu şekilde hareket etmemesi halinde Felemenk Hindistanı adalarında daimi surette yerleşmeğe mecbur olacağını ileri sürmek suretile müzaheret etmeğe çalışmaktadır.

Amerikan mahafili, bu iki faraziyenin yekdiğerini nakzetmeyip belki de itmam etmekte olduğunu beyan etmektedirler.

ASKER KÖŞESİ

Karadeniz filoları

Bulgar, Romen ve Sovyet donanmalarının bugünkü vaziyetleri

Le Temps geçenlerde, Karadenizin başlıca donanmalarından birini, Türk donanmasını tedkik etmişti. Görmüş olduğumuz vechile maddî ehemmiyeti, sevkülceyşî vaziyeti ile daha şümul bulmaktadır. Türkiye 19 teşrinievvl 1939 da, asırlardan beri Büyük Avrupa devletlerinin emellerini cezbeden, ve 1914 - 1918 harbinde büyük bir mücadelenin hedefini teşkil eden boğazlar üzerinde hukuku hükümranisini muhafaza eylediğini beyan etmiştir. Bu esaslı beyanat, o zamandanberi değişmemiştir.

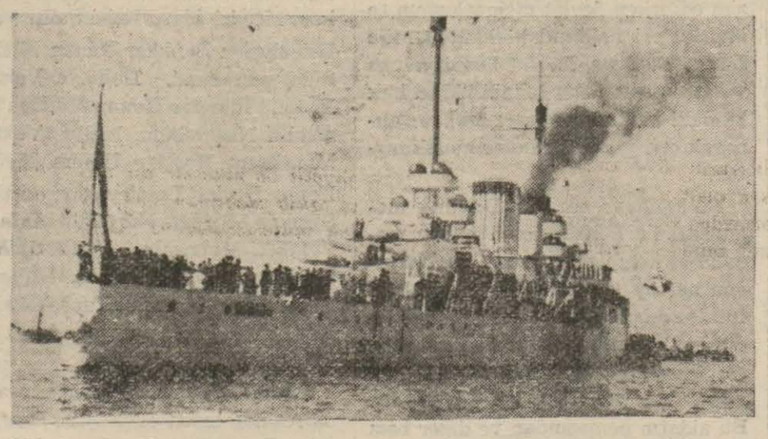

Karadenizin en kuvvetli cüz'ütamı "Yavuz,, umuz

Karadenizin, Almanya ve Rusyanın beslenmesinde gittikçe başlıca rolü oynıyacağı görülmektedir: Bu tarikledir ki Reich ablukayı cenubu şarkîde bozmayı ve Odesa ile Köstence arasında işliyen ve Tuna tarafından da temdid edilen muntazam hatlar vasıtasile bilhassa mayi

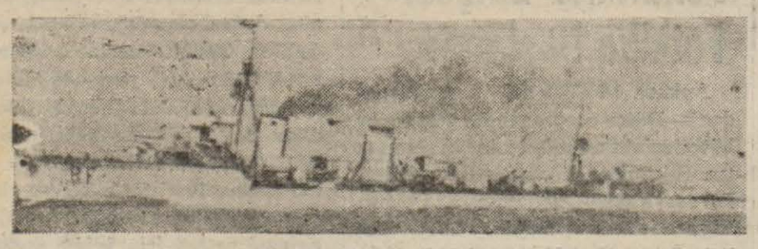

Rumen torpidolarından Regele - Ferdinand

mahrukatı muntazaman elde edebileceğini ümid etmektedir.

Türk donanmasının ve belki de Fransız ve İngiliz donanmalarından alınan kuvvetlerin de müdahale edebilecekleri bir deniz ihtilâfında Karadenize sahildar olan devletler ne şekil ve nisbette kendilerini gösterebilirler?

Bulgar bahriyesi hemen gayri mevcuddur. Sefineleri Harbiye nezaretine tâbidir. Bunlar eski, ufak harb vahidleridir. Derzki, Khrabri, Stroglui, Smyeli adlarındaki dört devriye gemisi ancak "100,, ton hacmi istiabisindedir. Bunlar, "100,, ton hacminde olan ve saatte "26,, mil sürate malik eski bir Fransız sınıfına mensubdurlar. Bu sefineler, Creusot'da parça parça yapılmış ve montajlarına Bulgaristanda ibtidar edilmişti. Bulgar donanması bundan maada, Belomorez ve Tehernomorez adlarında iki hücum botuna maliktir.

Bunlar da 1917 - 1918 de Birleşik Amerikada inşa edilip 1922 de Fransız hükûmetinden satın alınan eski denizaltı avcısı botlardır. 600 ve 240 tonluk iki mekteb gemisi bu mütevazı listeyi tamamlamaktadır.

Rumanya bahrî kuvvetleri daha mühimdir. Rumen bahriyesi 1936 senesindenberi, bahriye, havacılık "askerî ve sivil,, deniz işleri, seyri sefain ve limanlar umumî müraka - be servislerini ihtiva eden büyük bir nezaret tarafından idare edilmekte - dir. Bahriye kuvvetleri, 480 sübay, 550 gedikli ve 4000 askerden ibarettir. Bahriye kredisi 1938 - 1939 senei maliyesi için "1.100,, milyon leye baliğ olmuştur. Bu krediler, millî müdafaa tahsisatından verilen mun zam tahsisatlarla daha büyümüştür.

Bu genç ve parlak donanma, torpido, denizaltı ve küçük nehir veya sahil gemilerinden mürekkebdir. Tâbiri diğerle, hafif seneleri ihtiva eylemektedir.

Karadeniz filosu ikisi eski, ikisi de yeni olmak üzere dört büyük torpitodan müteşekkildir. Eski olan torpitolar sırasile Marasesti ve Marasti ismilerinde olup 1918 ile 1919 senesinde inşa edilmişlerdir. Hacmi istiabileri sırasile 1391 ve 1745 tondur. Kudretler "45000,, beygir kuvvetinde olup 34 mil süratle seyretmektedirler. Silâh kuvveti 220 mm. lik beş topu ile 37 mm. lik iki tayyare defi dört torpido kovanından mürekkebdir.

1928 ve 1929 senelerinde İtalyada inşa edilen Regele - Ferdinand ve Regina - Maria'nın başlıca vasıfları şunlardır.

Hacmi istiabî: 1800 ton, kudret: 44.000 beygir kuvveti, sürat: 35 mil, silâh: 120 mm. lik beş top, 40 mm. lik iki tayyare defi topu, 533 mm. lik altı torpito kovanı ve 40 mayn.

Karadeniz filosu ayrıca 260 tonluk üç ufak torpitoya maliktir. Bun lar eski Avusturya donanmasından arta kalmış sefinelerdir.

Şimdiye kadar Rumen donanması servise tek bir denizaltı gemisi çı - karmıştır. Bunun adı Defionul olup su sathında "650,, dalmış olduğu hal de 900 ton hacmi istiabında olup 9 ve 19 mil süratindedir. Ayrıca 102 mm. lik bir topla 533 mm. lik sekiz torpido kovanile mücehhezdir. Bu denizaltı gemisinin inşası 1931 de bitirilmişti. İki ayrı denizaltı gemisi de 1938 danberi Galaçta tezgâhtadır. Ve bir Felemenk kumpanyasının teşriki mesaisi ile inşa edilmekte - dir. Rumanya Tuna üzerinde, hali hazırda Balkanlarda servise çıkarılan en kuvvetli nehir gambotlarına maliktir.

"440,, hacmi istiabisinde olan Ardeal 1914 ağustosunda batırılmıştı. Bu gemi 1916 haziranında çıkarıl - mış ve 1916 - 17 de yeniden yapıl - mıştır. Diğer dört gambotun inşaatı tarihleri 1907 - 1908 tarihlerine çıkar. Hacmi istiabileri 680 ton olup "1800,, beygir kuvvetindedirler. Ayrıca 120 mm. lik üç ve 76 mm. lik

(Sonu 7 incide)

RADYO Programı

ÇARŞAMBA: 17/4/940

12,30 Program ve memleket saat ayarı.
12,35 Ajans ve meteoroloji haberleri
12,50 Müzik: Muhtelif şarkılar (Pl.)
13,30-14,00 Müzik: Küçük orkestra: (Şef: Necip Aşkın)
18,00 Program ve memleket saat ayarı
18,05 Müzik: Çalanlar: Refik Fersan, Fahire Fersan, Vecihe, Cevdet Çağla. Okuyanlar: Müzeyyen Senar, Mahmud Karındaş, Semahat Özdenses.
18,50 Müzik: Halk türküleri. Çalanlar: Cevdet Çağla, Fahri Kopuz, İzzettin Ökte.
19,10 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.
19,30 Konuşma (Dış politika hâdiseleri)
19,45 Müzik: Fasıl heyeti.
20,15 Konuşma.
20,30 Temsil: (Yemen) Yazan: Ahmet Naim Kanca.
21,30 Müzik: Riyaseticümhur bandosu (Şef: İhsan Künçer)
22,15 Memleket saat ayarı, ajans haberleri, ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat).
22,35 Müzik: Güzel sesler (Pl.)
23,00 Müzik: Cazband (Pl.)
23,25-23,30 Yarınki program ve kapanış

ÖLÜM

Fatma Seynur'un zevci, Seha Seynur,

Selim Osman Seynur ve Nevide Edinin babaları kurmay yarbay Avni Aynagöz'ün eniştesi, Rifat Edin'in kayınbabası ve Rasim Çelebi, Fikret Seynur'un amcaları

Osman Mürteza Seynur

Dünkü salı günü vefat eylemiştir. Cenazesi bugünkü çarşamba günü saat 15.30 da Şişlide Halâskâr Gazi caddesinde Bomonti istasyonu karşısındaki Şişli palas apartmanından kaldırılarak cenaze namazı Teşvikiye camiinde kılındıktan sonra Şişli Asrî mezarlığındaki aile kabristanına defnedilecektir.

Merhuma rahmet diler ve kederdide ailesine sabır ve metanet dileriz.

ÇEMBERLİTAŞ Sinemada: Tel: 22513

Şehzadebaşı FERAH Sinemada: Tel: 21359

Bugün matinelerden itibaren (3 Film) birden
Bu hafta Sümer sinemada görülmemiş muvaffakiyet kazanan büyük aşksız süper filmi.

1 - TAPTIĞIM KADIN
(VİCTOR FRANCEN - HARRY BAUR - ANNİE DUCAUX)
Milyonlar sarfile Amerikada çevrilen büyük aşk ve macera filmi
Bu muhteşem filme ilâveten ayrıca:

FERAH'da
Türkiyede ilk defa
2 - KATİL BENİM
His, ibretâmiz cinaî film
3 - PASİF KORUNMA
Sayın mektep müdürlerine Maarif Müdürlüğünün tamimi ile talebelerin görmesi mecburî. Bu film için her sabah 9 dan itibaren 3 talebe seansı yapılacaktır.
Bu seanslarda talebeye her yer 7 buçuk kuruştur.
Lûtfen gönderilecek talebelerin miktarını evvelden bildiriniz. (Ferah sinema. Tel.: 21359)

ÇEMBERLİTAŞ'da
Türkiyede ilk defa
2 - Kanun Kuvveti
Aşk ve macera romanı
3 - Kadın ve Müzik
Güzel müzik ile süslenmiş en son modaları gösterir senfoni filmi.

Gelecek program:

FERAH'da
GUNGADİN
(Fedailer Alâyı) Türkçe

ÇEMBERLİTAŞ'da
Türkiyede ilk defa
ÇILGIN GENÇLİK

Tarihten bir yaprak:

TARİHTE KADIN

Cariyeler arasında zevk safa içinde yaşıyan padişahlar edebe dair hattı hümayun çıkarıyorlardı

Yazan: A. İHSAN ŞENSOY

Kadınlar dışarıda ne kadar sıkı takip ediliyorlarsa, haremde kadar açık saçık dolaşıyorlardı.

Tarihçiler, yıldırım zamanını Osmanlı saraylarında ziynet ve ihtişamın başlangıcı addederler. Bu ihtişam Kanunî devrinde kemal mertebesini bulmuştur. Ve Osmanlı imparatorluğunun son senelerine kadar sürüp gelmiştir, bununla beraber Kanunî ve hattâ ondan evvelki devirlerin kıyâfet kanunlarında Osmanlı kadınlarının sokak kıyafetlerinin yalnız ferace yaşmaktan ibaret olduğunu görüyoruz. Meselâ üçüncü Ahmed zamanında saraylardaki, konaklardaki kadın efendiler, gözdeler, dilber cariyeler ipeklerden ve tüllerden yapılmış, kenarları rengârenk süslerle tezyin edilmiş esvablar giyerek dolaşırlar, sarayların, konakların harem dairelerindeki aynalarda, başlarına taktıkları ağır elmasların, yakutların, zümrütlerin biribirine karıştırılmış işlenmesile vücut bulan tarakların o çıplak omuzlara dökülmüş koyu siyah saçların üzerindeki parlak duruşlarını seyrederlerdi. Filizî, koyu fes rengi, pembe, açık mavi oymalarla örülmüş hilâlî gömlekler arasından görülen beyaz sineler güzel kadınların gençlik arzularını ifşa ederdi. Fakat buna rağmen, ev içinde bu muhteşem kıyafetile dolaşan kadınlara, sokakta bu ziynet ve güzelliklerini göstermeleri sureti katiyede yasaktı. Bütün o elmaslar, zümrüdler, yakutlar, topuklara değen kumral, sarı, siyah saçlar, ak gerdanlar, beyaz yumuk eller, ince beller feracenin ve yaşmağın esiri olurlardı.

Bu, belki de o vakit kıskançlığın daha ileriye vasıl olduğundan doğuyordu!

Fakat, kadın bu! Hangi zamanda hürriyetine, keyfine, zevkine, arzusuna zincir vurulabilmiştir ki?.. Nitekim, müteaddid vesilelerle, dahilde dilediklerini giyebilen ve istediği tezyinatla dolaşabilen kadınlar hariçte de ayni işleri yapamamanın, bilhassa kadın gönüllerindeki sıkıcı, bunal-

(Sonu 7 incide)

ÖLÜM

Türk muhibbi ve Müsteşrik Sir E. Denison Rosun C. İ. E. v. s. zevcesi Lady Dora Ross 16 Nisan 1940 dünkü salı günü vefat etmiştir.

Dinî merasim bugün 17 Nisan çarşamba günü İngiliz sefaretinin kilisesinde 14.30 da yapılacak ve bundan sonra Haydarpaşa İngiliz kabristanına defnolunacaktır.

Cenazeye gelecek olan zevat için, saat 3.15 de köprüden bir vapur vardır.

Bir tavzih

İstanbul Vilâyeti Seferberlik Müdürlüğünden:

Gazetenizin mart ayı içerisinde intişar eden nüshalarının birinde "Pasif korunma meselesi,, başlıklı yazıda "Tavan aralarında deste halinde gazete kâğıtları koyarak damların mukavemetini arttırmak,, şeklinde bir tavsiye görülmüştür.

Pasif korunma nizam ve talimatnamelerinde böyle bir tedbir yazılı bulunmamakla beraber bilâkis kâğıt desteleri gibi yangının sirayetini tevsie yarayan maddelerin çatıdan uzaklaştırılması mecburî tutulmuştur.

Bir zühul eseri olarak gazetenizde yazılan bu yazının ayni sayfada tashih edilmesini rica ederim.

İst. Valisi N
Osman Ergin

— 26 —

Genç kadın konsültasyondan neşe saçarak geldi ve tesadüf eseri olarak o gün evde bulunan kocasını yanına çağırttı.

Veysi, yazı odasında idi. Karısının kendisini istediğini öğrenince kalktı.

Perihan, beyaz kürklerle süslenmiş, divan üzerinde uzanmıştı..

— Çabuk gel Veysi, buraya, tâ yanıma otur... Sana verecek mühim ve iyi bir haberim var!..

Bu şık oda ve eşyalar arasında Perihan hakikaten güzel ve cazib ince bir heykel gibi duruyordu.

Veysi, parlak nazarlarını kendisine çevirince karısına tebessüm ederek sordu:

— Ne var yavrum?

Genç kadın kocasını kendine doğru çekti:

— Biraz daha yaklaş Veysi... Sana güzel, harikulâde bir şey söyliyeyim... Seni ne kadar seviyorum bilsen...

Karısının bu sözlerinden hoşlanan Veysi, heyecanından titriyen Perihana daha ziyade yaklaşarak:

— Ne o? diye tekrar sordu.

Perihan, kocasının başını iki ellerile tutarak kulağına bir iki kelime mırıldandı.

Bu sözlerin neticesi ânî oldu.

Bulunduğu yerden sıçrıyan Veysi.

— Ne, ne dedin? diye bağırıyordu.

Ne olduğunu şaşıran zavallı Perihan, sesini çıkaramıyordu.

Karşısında şimdi, alnı kırışmış, kaşları çatılmış bir halde ayakta duran genç adam tekrarlıyordu:

— Ne dedin Perihan?.. Bunu nereden çıkarıyorsun? Senin bu işlerde bir tecrüben yok ki..

Perihan mırıldandı:

— Bundan eminim Veysi! Ben ise sana büyük bir sevinç haberi vereceğim sanmıştım...

Veysi, müstehzi bir gülüşle omuzlarını silkti. Perihan izahatına yorgun bir halle devam etti:

— Bundan şüphe ediyordum. Doktora gidip öğrenmek istedim... Bunun yanlış bir şey olmasından korkuyordum. Şimdi doktordan geliyorum..

— Ya, öyle ise şüphe caiz değil! Demek ben mesud baba denilen bir kimseyim!..

— Oh evet Veysi! Hakikaten mesud değil misin?.. Ben bir çocuğum olacak, diye sevinçten çıldırmadığıma şükrediyorum!

Perihan o kadar büyük bir sevinç içerisinde idi. Kocasının asılan suratına dikkat bile etmemişti.

— Mesud mu?.. Hayır değilim... Bilâkis bu işten memnun olmadım. Ben bir çocuk istemiyordum ki.. bu iş doğrusu canımı sıktı!.

— Oh Veysi! Bunu nasıl söyliyebilirsin?..

Genç adam ne de olsa tabiî olan bir şey için can sıkıntısı göstermekle kendisini gülünç bir mevkide bıraktığını hissediyordu.

Perihanın yüzündeki heyecan ve sevincin, söylediği bu lâkırdılar yüzünden yavaş yavaş silindiğini görünce, Veysi ilk defa olarak yaptığı hareket ve dudakları arasından sarfettiği sözlerin karısını yaralıyabileceğini ve kalbini kıracağını düşündü. Ve karısından ayrılmadan evvel, yaptığı fena tesiri izale maksadile onu her zamankinden daha şefkatle kucakladı.

Şimdi Perihandan uzak bir yere giderek, canını sıkan bu hâdise karşısında ne yapmak lâzımgeleceğini düşünmek istiyordu. Daha bu kadar genç bir yaşta baba olmak kendisine bir tuhaf, daha doğrusu gülünç geliyordu..

Perihan, kocasının duyduğu can sıkıntısının şiddetini anlıyamadı. Veysi bazan öyle orijinal bir tabiat arzediyordu ki! Hem eğer şimdi memnun olmazsa, çocuğunun dünya ya gelmesini müteakib babalık hissi harekete gelecek ve onun muamelesini ve hareketini değiştirecek, başka bir erkek yapacaktı.

Perihanın başlıca düşündüğü şey, çocuk idi. Her gün onu sevmek, temizlemek, bakmak, büyüdüğüne, inkişaf ettiğine şahid olmak, kendisini bulunduğu vaziyette kurtaracaktı.

Genç kadın uzun müddet dalgın dalgın durdu.

Çocuğu, onun yaşamak hususundaki yegâne gayesini teşkil edecekti. O günden itibaren Perihan kendisini yalnız addetmedi. Çocuğuna müteallik tatlı bir rüya kendisini hayat uykusundan temyiz ve rahat bir nefes aldırıyordu.

Artık, beyaz yünlü kumaşlar, en ince patistler almış, kesiyor, biçiyor, dikiyordu. Çocuğunun ilk hayat ihtiyaçlarını karşılıyacak her şey bizzat kendi ellerile hazırlamak istiyordu

[Devamı var]

SPOR

Kisbeşt Macar takımı dün Beşiktaşı 4-2 mağlûp etti

Misafir futbolcular dün akşam gittiler

Macar takımı dün üçüncü ve son maçını İstanbul Şampiyonu Beşiktaşa karşı yaptı. İlk oyunlarını 6-1 gibi büyük bir farkla kaybetmenin verdiği bedbinlik Kispeşt'in 1-0 kazandığı ikinci maçta biraz zail olduğun dan, İstanbuldan muvaffakiyetli denecek bir şekilde avdet etmeyi Macar profesyonellerinin istedikleri görülmekte idi.

Nitekim birinci devrenin nihayetlerine doğru 2-1 mağlûb vaziyete düşünce Macarlar itidalle idare etmek istedikleri tempolarını şaşırdılar ve şuur istiyen futbolü şuursuzca, fakat büyük bir gayretle oynadılar.

İkinci devrede Macar takımı ilk ânlarda atak yapmak istedi. Beşiktaşın vaziyeti idrak ederek bu gayreti boşa çıkarması ve ondan sonra rahat rahat oynaması lâzımdı. Halbuki siyah beyazlılar daha beşinci dakikada beraberliğe müsamaha etmek mecburiyetinde kaldılar. Macarların ümidleri tedricen artarken Beşiktaşın temposu da yavaşlamağa başlamıştı. Nitekim evvelâ mütevazin olan oyunu dakikalar geçtikçe ellerine alan Macarlar devrenin son on beş dakikasında gözle görünür bir hâkimiyet tesis ettiler ve oyunda tutturacağı sür'ati ayarlıyamamış olan Beşiktaş takımı bir taraftan hatalı, diğer taraftan Macarların şimdiye kadar gösterdikleri oyunun en güzelini oynamaları yüzünden son 6 dakikada iki gol yedi.

Macar takımının burada bıraktığı intibaı dün seyrettiğimiz maçın son on beş dakikası biraz düzeltti. Kispeşt yalnız bu müddet zarfında Hungaria ile çekişen bir takım olduğuna bizi inandırabildi. İstanbul şampiyonu da oyuna fazla sür'atli başlamanın cezasını havadan bir galibiyet fırsatı vererek çekti. Oyunun büyük bir kısmında ne Beşiktaş, ne de Kispeşt namlarına lâyık bir oyun gösteremediler.

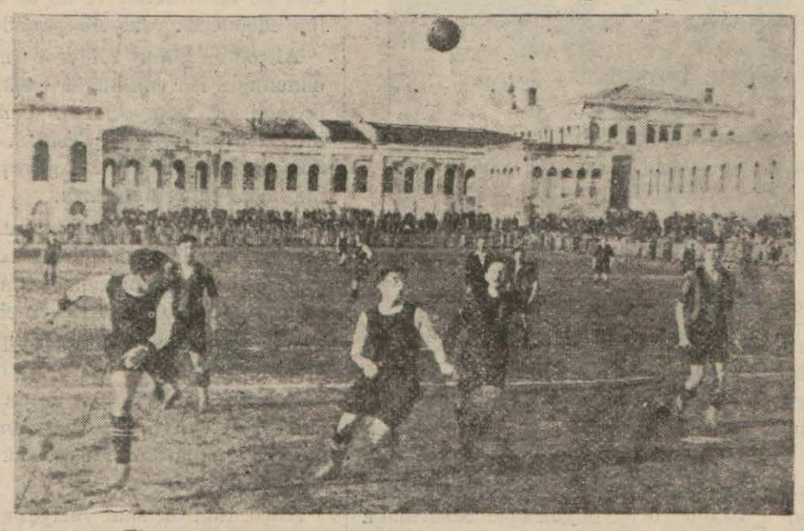

Beşiktaş - Kisbeşt maçından

Dünkü maçtan diğer heyecanlı bir safha

Oyun Nasıl Oldu?

Saat 16,50 de oyuna Kispeşt başladı. Beşiktaşlıların ilk anlarda oyuna bir sür'at vermek ve bir avantaj elde etmek istedikleri görülüyor. Fakat Macarlar ağırbaşlı hareketlerle Beşiktaş hücumlarını akim bırakıyorlar.

İlk dakikalar bu şekilde geçtikten sonra Hakkı ve Eşref çok müsaid birer fırsatı kaçırdılar ve müsabakanın ilk on dakikasından sonra Macarlar nisbî bir hâkimiyet tesis ettiler. Tedricen Macarlar lehine bir inkişaf gösteren bu hâkimiyet 21 inci dakikada semeresini verdi ve sol açıktan aldığı bir pası sol iç, bu gün Beşiktaş kalesini muhafaza eden Fenerli Hüsameddinin plonjonuna rağmen ağlara taktı.

Beşiktaşlılar üzerinde bu gol kuvvetli değilse de görülecek şekilde bir aksülâmel yaptı ve Kispeşt kalesini ağır bir tempo ile siyah beyazlı oyuncular ziyaret ettiler ve Şeref 26 nci dakikada bir karışıklıktan istifade etmesini bilerek beraberlik golünü yaptı.

Macarlar yine Beşiktaş kalesine akmağa başladılar. Fakat Hüsameddinin yerinde müdahalesi müsbet bir netice verdi ve bir gol kurtuldu.

Üç dört dakika devam eden bu Macar tazyiki yavaş yavaş gevşedi ve Beşiktaş forverdinin yaptığı ânî bir akında santrafor Tarık topu sürerek kaleye girdi.

Macarlar akınlarını sıklaştıramamakla beraber daha enerjik oynamağa başladılar, yaptıkları her akında kendilerini zorladıkları görülüyordu. Maamafih oyunda Beşiktaşın teşkil ettiği hafif hâkimiyeti bozacak kadar bir iş göremediler ve haftaym Kispeşt oyuncularının beraberlik uğurunda bütün didinmelerine rağmen 2-1 İstanbul şampiyonu lehine bitti.

İkinci devreye Beşiktaş İbrahimin yerine Faruku alarak başladı ve fakat Macar oyuncuları içeride vaziyetin vahim olduğu hakkında epey söz işitmiş olacaklar ki bütün gayretlerile Beşiktaş kalesini sardılar.

Buna siyah beyaz müdafaa hattı ancak beşinci dakikaya kadar karşı koyabildi ve İstanbulda ilk defa bu maçta oynıyan, asıl mevkii santrhaf fakat bugün santrafor yerinde vazife almış Dr. Varga takımının beraberlik golünü sıkı bir şütle yaptı.

Bu gol üzerine Beşiktaşın silkinerek tekrar bir avantaj temin etmek için gayrete geleceği tahmin ediliyordu. Fakat siyah beyazlılar birinci devrenin sonlarında çıkardıkları oyundan çok daha düşük randıman vermeğe başladılar ve Kispeşt rakibinin bu gevşeyişinden istifade etmesini bilerek bir müddet tek kale oynadı. Bu esnada bilhassa sol iç Deri hemen hemen takımının bütün hücumlarını tanzimde yegâne âmil olmakta idi.

Beşiktaş bu tazyikten bir an kurtulur gibi oldu ise de Macarlar kaptırdıkları hâkimiyeti hemen geri aldılar ve sağ açığın inişleri ile sol açığın kuvvetli şütleri tehlikeli olmağa başladı. Bu arada sağ açık kaptığı topu santrafor mevkiine kadar sürdü ve sol içe kısa bir pas verdi, sol için sol açığa uzun bir vuruşla uzattığı topu, Kaloçai güzel bir şütle kaleye gönderdi. Fakat direği sıyırarak top avta çıktı.

Devrenin son on beş dakikasında Macaristanın millî aslarından biri olan sağ açık Kinçes şahsî gayretlerle bir kaç defa Beşiktaş kalesine doğru aktı. Fakat yaptığı çok yerinde ortaların doğurduğu fırsatlardan üç orta oyuncu bir netice çıkaramadılar.

Bununla beraber Kinçeş bedbin olmadı ve 39 uncu dakikada nefis bir vole ile takımının galibiyet golünü yaptı. Bir dördüncü gol çıkarmak için bütün gayretlerile çalışan Macarlar karşısında Beşiktaş takımı hiçbir reaksiyon göstermedi, bir gol atmak imkânsızmış gibi oynıyan siyah beyaz hücum hattının bedbin hâleti ruhiyesi müdafaaya da sirayet etmekte gecikmedi ve bunun cezasını oyunun bitmesine iki dakika kala sağ için attığı dördüncü golle ektiler ve oyun Macarların biraz da bedava kazandıkları bir galibiyet ile 4-2 bitti.

Kispeşt: Gergö, Ratkai, Onodi, Odry, Zalay, Lugosî, Kinçeş, Olayker, Dr. Varga, Deri, Kaloçay.

Beşiktaş: Hüsameddin, Taci, İbrahim "Faruk,, , Rıfat, Muhterem, Feyzi, Hayati "Hüseyin,, Hakkı, Tarık Şeref, Eşref.

Balkan bisiklet şampiyonası

28 nisanda Bükreşte yapılacak olan Balkan bisiklet şampiyonasına iştirak edecek olan millî takımımız Ankarada kurulmuş olan kamp çalışmasını bitirmişlerdir.

Bisikletçilerimiz bu akşam vapurla Köstenceye hareket edeceklerdir. Kafile ile birlikte Beden Terbiyesi Neşriyat Müdürü de gitmektedir.

Şvenk Galatasaray antrenörü oldu

Fenerbahçenin eski antrenörü Şvenk Galatasaray klübü tarafından muvakkaten angaje edilmiştir.

Şvenk üç ay müddetle Galatasarayı çalıştıracak ve kendisinden memnun kalındığı takdirde klüp idaresi tarafından antrenörlükle tavzif edilecektir.

Alman - Yugoslav Millî maçı

Viyana, 16 (A.A.) — 50 bin seyircinin önünde yapılan Yugoslav - Almanya millî futbol maçı Yugoslavların 2-1 galibiyetile neticelenmiştir.

Adana cinayetinin Failleri tutuldu

Adana, (Hususî) — Adana regülâtör inşaatını deruhte etmiş olan Hohtif şirketinin kantinini idare eden Madam Emma Orandinin odasında ölü olarak bulunduğunu ve kadının belden aşağısının çıplak olarak dizleri ve dirsekleri üstüne öne doğru yumulmuş vaziyette görülmesinin ölüm hâdisesine esrarengiz bir mahiyet verdiğini daha evvelce yazmıştım. Yapılan otopside Emma Orandinin taaddiye maruz kaldığı da sabit olmuştur. Fakat kadının vücudünün hiçbir yerinde ölüm sebebini izah edecek maddî bir eser görülmemiştir.

Müddeiumumî başmuavini Bay Şeref Gökmen'in yaptığı tahkikat neticesinde failler yakayı ele vermişlerdir. Bunlar üç kişidir. Madam Emma Orandi'yi öldürmek fikriyle odasına girdiklerini itiraf etmişlerdir.

Emma Orandi Almandır. Fakat kocası Rumen olduğu için kendisi de Rumen tabiiyetine girmişti. Doğum tarihi 1886 dır. **Yusuf AYHAN**

"Ghurka,, İngiliz muhribi Nasıl battı?

Paris - Soir gazetesinin Londra hususî muhabiri "Ghurka,, namındaki İngiliz muhribinin ne şekilde battığı hakkında aşağıdaki tafsilâtı vermektedir:

Şimal denizinde Alman bombardıman tayyareleri tarafından batırılan "Ghurka,, muhribi kumandanı Anthony Buzzard geçen sene Londraya vasıl olmuştur. Karısı da yanında idi. Kumandanın karısı 48 saat müddetle kendisini bir İskoçya limanında beklemişti. Nihayet uzun geçen bekleme saatlerinden sonra "Ghurka,, dan kurtulanlar limana gelmişlerdir. Aralarında kumandan Buzzard da vardı. Kumandan vapurunu en son olarak terketmiş, ve yardım görmeden evvel adamları ile birlikte uzun müddet yüzmeğe mecbur olmuştur.

Muhrib, beş saat müddetle, birbirini takip eden dalgalar halinde gelen Alman bombardıman tayyarelerinin taarruzuna maruz kalmış ve son dakikaya varıncaya kadar "Ghurka,, nın topları tayyarelere ateş etmeğe devam etmişlerdir. Ve ancak dalgalar güverteyi yalamağa başlayınca toplar susmuş ve bahriyeliler deniz şarkıları söyliyerek ve elele tutuşarak denize atlamışlardır.

Dalgaların hücum ettiği kumanda köprüsünde, hareket esnasında, mürettebatını teşkil eden yüz yetmiş İngilizin cesaretini gösteren bir mesaj göndermiş olan Buzzard, "News Chrenicle,, e aşağıdaki muharebe tafsilâtını vermiştir:

"On iki bombardıman dalgası bize taarruz ettiler. Bir bomba o derece vahim hasaratı mucip oldu ki "Ghurka,, nın mahvoleduğu aşikâr idi. Gemi yavaş yavaş suya gömülüyordu. Fakat topçular hâlâ endahta devam ediyorlardı.. Şimdi, yegâne istediğim şey, başka bir vapura kumanda edip Almanlarla yeniden hesaplaşmaktır.,,

"Ghurka,, nın sübaylarından ikisi şu malûmatı vermişlerdir:

"Muharebe salı günü, saat 2.30 da başlayıp akşamın yedisine kadar devam etti. Dördüncü hücumda bir bomba vapura isabet etti. Diğer bombalar denize düştü, fakat tayyareler bize doğru inerek mitralyöz ateşine tuttular. Radyo antenlerimiz, muharebenin bidayetinde kırılmıştı. Buna rağmen muvakkat bir anten yapmağa muvaffak olmuştuk. İsabet alınca, gemi yana doğru kuvvetle yatmağa başladı.

Gemiyi istilâ eden suyu pompa ile almağa ve elimize geçen eşyayı ve teçhizatı küpeşteden atmağa koyulduk. Toplarımız ateşlerine devam ediyorlardı.

Ateşlerimiz bir tayyareyi denize düşürttü. Diğer bir tayyareye de isabet vaki oldu. Son tayyareler saat yediye doğru uzaklaştılar.

Gemimizin köprüsü dalgaların altına gömülüyordu. Herhalde Almanlar, batmağa mahkûm olduğumuzu sanmışlardı. Yirmi dakika sonra bir harb gemisi gelerek bizi sandallarına almağa başladılar... Gemi sübaylarından birisi yüzerken arkadaşlarını teşci ediyordu. Tahlisiye sandallarından birisi yanına gelince, orada bulunan adamlardan birine: — Bize bir Waterpolo balonu atın.. Sizin en mükemmel ekipinizle maç yapmağa geldik diye bağırdı.

Maalesef on beş kişi kurtarılmalarına imkân kalmadan, kuvvetli dalgaların arasında kayboldu. Ve "Ghurka,, nın telsiz sübayı Goyner, kendilerini kurtaran harb sefinesinin telsiz sübayı Cartnell'in karşısına gelince ona şunları söyledi:

"Benim, S. O. S. imi alabildiğiniz için mes'udum. Tam zamanı idi.,, ve iki bahriyeli hararetle biribirinin ellerini sıktılar.,,

Türkçeye çeviren: HÜSEYİN CAHİD YALÇIN

Almanyanın takibetmeğe mecbur olduğu haricî siyaset

— 191 —

Fakat şu fark ile: *Harbden evevl, o zaman kuvvetli ve müstakil bir devletin malik olduğu şevket ve satveti hesaba katarak Alman kevminin bekasına dikkat ve ihtimam etmek mevzuu bahsti. Bugün, iptida kavmimize kuvvetli ve hür bir devletin malik olduğu vevket ve satveti iade etmek mevzuu bahstir. Böyle bir devletin tekrar doğması, ileride kavmimizi inkişaf ettirmeğe ve beslemeğe kabiliyetli ve müessir bir harici politika takib edebilmek için, ifası icab eden mütekaddim ve elzem bir şarttır.*

Başka tâbir ile: **Bugün Almanyanın harici politikasının takib etmesi icab eden gaye Alman kavminin bir gün istiklâlini tekrar ele geçirmek için tutacağı yolları hazırlamak olacaktır.**

Bunu yapmak için, hiç bir zaman bir esaslı prensipi gözönünden kaybetmemek lâzımdır: **Bir kavmin istiklâlini tekrar ele geçirebilmesi için, devletinin arazisinin bir kül teşkil etmesi behemehal lâzım değildir. Küçücük de olsa bu kavimden ve bu devletten bir parçanın baki kalmış olması kâfidir. Elverir ki bu devlet icab eden hürriyetten istifade ederek bütün kavmin manevî birliğinin vediasını muhafaza ettikten başka hürriyeti tekrar iktisab için girişilecek mücadeleyi de hazırlıyabilsin.**

Yüz milyon insanlık bir kavim, devletinin tamamiyetini muhafaza için, esaret boyunduruğuna müştereken tahammül ederse, bu o kavmin ve devletin parça parça edilip de parçalarının hâlâ tam hürriyete nail olmaları şıkkına nazaran daha fena bir vaziyettir. Bittabi bu parçanın kendisine terettüb eden kudsî vazife hissi ile tamamen meşbû bulunmasını farzediyoruz. Yalnız, yorulmak bilmeden, kavminin ruh ve kültür itibarile ayrılma kabul etmez surette müttehid olduğunu ilân ile iktifa etmiyerek, henüz zulüm altında bulunan millet ve devletin bedbaht parçalarını kat'î surette halâs etmek ve yeniden bir araya toplamak için müracaat edeceği silâhları kullanmağa onu hazırlamak üzere elzem tedbirleri de ittihaz eylemelidir.

Bundan başka, şunu da düşünmelidir ki bir kavim ve bir devlet tarafından kaybedilen toprakları tekrar fethetmek mevzuu bahsolduğu zaman, iptida ana vatan için siyasî şevket ve satvetini ve istiklâlini tekrar kazanmak meselesi vardır. Böyle bir vaziyette, kaybedilmiş toprakların menfaatleri yegâne mühim şeye insafsızca feda olunmalıdır. Bu mühim şey de esaslı arazinin hürriyetini tekrar elde etmektir. Çünkü bir kavmin parçalarını yahud bir Reich'ın vilâyetlerini halâs edecek şey zulüm altındakilerin temennileri yahud milli ferdlerin protestoları değildir; vaktile müşterek olan vatandan şimdi az çok müstakil bir halde payidar kalanlar tarafından kuvvet istimali bu işi temin edecektir.

Onun için, kaybedilen yerleri tekrar fethetmek üzere ifa edilecek ilk şart, devletten kalmış olan şeyler, ve vakti gelince devletin tekrar elde ettiği şevket ve satveti bütün kavmin halâs ve ittihadı uğrunda kullanmak üzere kalblerin içinde uyuklıyan sarsılmaz azim ve karara, fevkalâde bir gayret sayesinde, daha çok kuvvet ve canlılık vermektir. Binaenaleyh, vatandan ayrılmış olan toprakların menfaatlerinin ehemmiyeti haiz yegâne şeye **muvakkaten feda edilmesi** lâzımdır. Bu mühim şey de devletten kalmış parça lehine öyle bir şiyasî kudret ve kuvvet elde etmektir ki bunlar galib düşmanların iradelerini çekip uzlaşmağa mecbur etmek imkânını temin etsinler. **Çünkü zulüm altındaki toprakları müşterek vatana ateşli protestolarla değil kılıcın indirdiği muzaffer darbelerle ilhak edilirler.**

Bu kılıcı yapmak: İşte hükümetin dahili politikasının vazifesi. Demirciye emniyet içinde yaşama ve silâh arkadaşları toplama imkânını vermek: İşte harici politikanın vazifesi.

* * *

Bu eserin birinci kısmında, harbden evvel takip edilen ittifak siyasetinin kifayetsizliklerini izah etmiştim. İstikbal için kavmimizin bekasını ve beslenmesini temin etmenin dört vasıtası vardı. Dördüncüsü ve en az müessir olanı intihab edilmişti. Avrupada akilâne bir toprak politikası takib edilecek yerde, bir müstemleke ve ticaret politikasına müracaat edildi. Bu suretle, silâh elde anlaşmak mecburiyetinden kurtulunacağı yolunda yanlış bir fikir beslenmesi bu politikaya bütün bütün bederiksizce bir hal veriyordu. Bütün iskemleler üzerine oturmaktan ibaret olan bu teşebbüsün neticesi evvelden kolayca tahmin edilebilirdi. Yan tarafa oturuldu. Cihan Harbi nihayet Reich'ın beceriksiz haricî politikasının akdettiği borçları ödemek için bir masraf pusulası oldu.

Binaenaleyh, en iyi çare üçüncüsü olabilirdi: **Avrupada yeni topraklar ilhak ederek Reich'ın Avrupa kıtası üzerindeki şevket ve satvetini tekviye etmek.** Bu yapılmakla, sonra ileride, müstemleke toprakları elde edilmesi suretile genişlemek imkân sahasına girmiş olacaktı. Vakıa, böyle bir politika tatbik edebilmek için Almanyanın İngiltere ile bir ittifak akdetmesi yahud askerî şevket ve satvetinin inkişafı uğrunda o kadar büyük membalar tahsis eylemesi lâzımdı ki, kır, elli sene, kültüre taallûk eden bütün masrafları ikinci plâna atmak zaruretinde kalacaktı. Bu mesuliyeti pekâlâ deruhde edebilirdi. Bir milletin kültür bakımından ehemmiyeti hemen daima siyasî istiklâlinin neticesidir. Binaenaleyh siyasî istiklâl kültür mevcud olabilmesi, hattâ onu bilmesi için elzem bir şarttır. Onun için, bir milletin siyasî hürriyetini temin mevzuu bahsolduğu zaman çok fazla ağır telâkki olunabilecek hiçbir fedakârlık yoktur. Büdcede devletin askerî kuvvetlerinin müfrit bir inkişafı lehine kültüre müteallik masraflardan yapılan tenzilât muahharen yüksek faikiyetle elde edilebilir. Hattâ denilebilir ki bir devlet bütün gayretlerini tek bir noktada yani istiklâlini idame meselesi üzerine teksif ettirdikten sonra alelâde, bir nevi gevşeme, yeni bir nevi müvazene hasıl olur ve bu sayede o zamana kadar kavmin ihmal edilmiş olan kültür mevhibeleri hayret verecek bir surette tezehhür ederler. Périclés asrının inkişafları İranlılara karşı harblerin sebeb oldukları sefaletleri takib ettiler. Roma cümhuriyeti punique harblerin kendisine telkin ettiği endişelerden azade kaldığı zaman yüksek bir medeniyetin kültürüne kendisini verdi.

Dahilî, parlamentoya mensub bir sürü işe yaramazlar ve ahmaklar ekseriyetinden bir kavmin sair bütün menfaatlerini tek bir vazife; böyle yani ileride devletin varlığını temin edecek müstakbel bir silâh müsaraası hazırlamağa insafsızca tâbi tutmak için icab eden karar ruhu beklenemez. Bir şey hazırlamak uğrunda her şeyi feda etmeğe bir Büyük Frédéric'in babası kabiliyetli idi. Fakat bizim Yahudi mamulâtından olan bu mânasız demokratik parlamanterizmin babaları böyle bir şey yapamazlar.

İşte bunun içindir ki Avrupada yani topraklar fethine imkân verecek askerî hazırlık, harbe tekaddüm eden devrede, gayet ehemmiyetsiz oldu. O surette ki mahûl bir surette seçilmiş müttefikler bulmak lüzumundan pek zorlukla vazgeçilebilirdi.

[Devamı var]

HİKAYE

Cehennemden Geliyorum...

—2—

Yazan: Abdullah İHSAN ŞENSOY

— Allah bundan başka acı göstermesin...

Diyenlere, mütevekkil:

— Ne yapalım? Mukadderat böyle imiş, ölüm sırası bizde idi, amma Azrail ihtiyar, genç dinlemiyor..

Diye cevab vererek içini çekiyordu..

Mahalle aralarından geçerken camlar kalkıyor, kafesler sürülüyor, tanıyan tanımıyan, yaşlı, genç:

— Genç olacak.. çiçek koymuşlar.

— Evlere şenlik...

— Evli miymiş? Çoluk çocuğu var mıymış, karısı dul mu kalacak?

— Aman ayol ne olursa olsun... Ölene olur... Karısını düşünüyorsun sen de... Başka birine varıverir..

— Hu... Efendi... Bak.. bak... Cenaze geçiyor. Sen de çıkıp takib ediver... Hazır abdestin de var.

Diye genire genire çene yarıştırıyorlardı.

Arkamdaki cemaat gitgide artıyor...

— Ardından kırk adım yürümesi sevabdır..

Diye kafile büyüyor.. ve beni uçura uçura daha evvel haber ulaştırılıp kazılması bitmek üzere olan mezarıma götürüyorlardı.

Bu kafileye daha baştan bir hayli ıskatçı, çingene karıları, çocukları takılmışlardı, ellerinde su tenekeleri, adetâ ölmüyen ruhumu da boğmak için yetişmiyecekler gibi rastladıkları arkadaşlarını çağırıyorlar, duymıyanlarına haber gönderiyorlardı..

Önde giden ve bugün için sarığını başına geçirmesine hak kazanmış olan, beni yıkayan imam, arada bir yaratıcıya sığınıp:

— Elfatiha...

Diye haykırıyordu.

Mezara gidilmeden evevl beni mezarlığa yakın bir camiin musallâ taşına koydular. Tabutum kıbleye amud bir vaziyetteydi. Öğle namazı yeni bitmiş, bu camiden çıkanlar da, bizim cemaate karışıp "sevab,, işlemek ve kazanmak kaygusile cenaze namazını kılmıya hazırlanıyorlardı; diğer bir kısım kenara çekilmiş, bir kısım da caminin ortasındaki şadırvanın etrafına dizilmiş muslukların başında abdestlerini tazeliyorlardı.

Namaz işi de bittikten sonra, yine beni karga tulumba ettiler. Mezarımızın başında indirdiler.. bir hayli ıskatçı daha evvel davranmış mezarımın etrafını sarmışlardı. Gürül gürül aşirler okunuyordu..

Mezarcı testere ile tabutun kollarını keserken âdeta ürperiyordum. Çabucak beni gömdüler... Üzerime kürek kürek toprak attılar.. Yine "sevabdır,, diye önüne gelen "bir da ha çıkmasın,, gibilerde üstüme toprak atıyordu. Bunu çingene çocuklarının su hücumu takib etti, ilikle rime kadar ıslandım sanıyordum.

Cemaat dağıldı.. grup grup onlar evlerine dönmeğe acele ede dursunlar imamı başucum da yalnız kaldı.. Fakat hiçbir şey söylemedi. Yalnız, kendi kendine mırıldandığını duydum:

— Bugün cuma... Cuma günü toprağa düşene telkin verilmez...

Adetâ benden kaçar gibi uzaklaşarak, geriye dönen cemaat gruplarına yetişti...

Eyvah.. nihayet burada yalnız kalmıştık... Şöyle bir kıpırdanayım, dedim küt diye kafam tabutun kapağına çarptı. O vakit tekrar anladım ki:

— Ben ölmüşüm!..

çarünaçar gözleri yumduk.. .

Zaten başka da ne yapabilirdim?. Beni bırakıp gitmişlerdi...

O gece bir hayli korku geçirdim.. Ben çocukken mezarcıların altın dişlerini sökmek için ölünün mezarını kazdıklarını çene kemiklerini kıra kıra altın dişleri söktüklerini anlatırlardı. Daha fenası melâike ve iki zebani gelir, insanı sorguya çekerler, cevab veremiyecek olursan hatır ve hayale gelmiyen işkenceler yaparlar, kurdlara, yılanlara insanın cesedini yedirirlermiş....

Nitekim korktuğum başıma geldi. Mezarcılar dişlerimi sökmediler amma, melâike ile zebaniler, zebanilerin ellerinde birer iri ateşte kızdırılmış topuz geldiler,.. Başucumda dikildiler.. aman... İmam da bir şey öğretmeden gitti.. ne yapacağım? Felâket, vaziyetim pek kötü idi...

Zebanilerden bir tanesi toprakları sarsan sesile sormıya başladı.. Aman yarabbim, bana da bir dilbazlık gelmesin mi?

— Rabbin?

— Rabbim Allahü taalâ...

— Dinin?..

— Dinim, dini İslâm..

— Kitabın?

— Kitabım, Kur'anı azimüşşan.

— Kıblen?

— Kıblem, Kâbei şerif..

— İtikadda mezhebin?

— İtikadda mezhebim, ehli sünnet velcemaat.

— Amelde mezhebin?.

— Amelde mezhebim, imamı âzam Ebû Hanife.

— Zürriyetin?

Devrenin dediğini diyemezdim ya..

— Zürriyetim, Hazreti Adem aleyhisselâm.

— Milliyetin...

— Milletim, Türk milleti.

— Ümmetin?

— Ümmeti Muhammeddenim.

— Sünnetin?

— Sünneti cemaattenim..

Soluk almadan çabuk çabuk devam ettim:

— Müminim, hakka, Müslümanım elhamdülillâh..

Ve kelimei şahadeti bastım..

— Aferin.. artık cennet yolu sana açıktır.

Sevincim sonsuzdu.. Melâikeler de, "on numara,, aldığımı söylediler... Dünyada göremediklerime kavuşacaktım demek?

Ve birdenbire bana bir hafiflik geldi. Kanadlandım sanki. Mavi göklerin uçsuz bucaksız sonsuzluğuna doğru uçmıya başladım. Yedi kat göğün yedinci katına kadar kapılar açılmıştı. Buralardan pasaportsuz, sorgusuz geçtim.. vakta ki yedinci kata geldim.. bir melek karşıma dikildi:

(Sonu yarın)

Adanada yapılan pasif korunma tecrübeleri

İperit gazini temizliyen ekipten iki kişi

Adana, (Hususî Muhabirimizden) — Şehrimizde hava taarruzlarına karşı yapılan pasif korunma tecrübeleri büyük bir intizam ve muvaffakiyetle başarıldı.

Mahallelerde teşkil edilen gaz arama, enkaz temizleme, yangın söndürme, imdad, sıhhiye ve muhabere ekiplerile hakem heyetleri ve polis kuvvetleri; üzerlerine verilen vazifeleri tam bir ciddiyetle ve vakti vaktinde yapmışlardır.

Şehir içerisindeki bütün sığınaklar birer levha ile gösterilmiş, sıhhiye merkezlerinin bulundukları yerlere ok işaretli flâmalar asılmıştı.

Koca Adana, dün tehlike işaretini alır almaz bomboş olmuş; caddelerde, sokaklarda vazife gören elemanlardan başka canlı hiç bir hareket kalmamıştı. Bütün Adanalılar, sanki hakiki bir taarruzun biaman gülleleri, yangın, tahrip bombaları ve zehirli gazları altında kalmış gibi derin bir sessizlik ve hüzün içerisinde idi.. Bazı köşelerden gelen, kafesli pencerelerden duyulan kadın hıçkırıkları.. mini mini yavruların:

"— Ah anneciğim!.. Ne olacağız!. Babam, babam nerede?

Diyerek yükselen ince feryatları ve bütün bunlara rağmen büyük bir soğuk kanlılık ve metanet 45 dakika devam etmiştir.

Sıhhî imdad otomobillerinin, motosikletli ekiplerin sağdan sola, soldan sağa yıldırım süratile koşuşları, tayyare dâfi toplarının Adana semasını velveleye veren kükreyişleri, ağır makineli tüfeklerin muntazam yaylım ateşi altında kalan Adana, mutasavver hakikî bir tehlike vukuunda kendini nasıl bir cesaret ve soğuk kanlılıkla müdafaa edebileceğini pek mükemmel gösteriyordu.

Düşman tayyarelerinin, şehrin muhtelif noktalarına yağdırdığı 2 ilâ 3 bin derecei hararetli fosforlu yangın bombaları duman ve alev sütunları yükseltirken tahrip bombalarının düştüğü semtlerden: "İmdad!.. İmdad!...,, sesleri duyuluyordu.

Gazlardan zehirlenenler sıhhat merkezlerine nakledilirlerken, gaz arama ekiplerinin iperit elbiseleri altında boğulurcasına ve yakıcı güneş altında buram buram terler dökerek ne muntazam ve seri çalıştıkları görülüyordu.. takdir ve hayranlık duygularımızı çekiyordu.

İkinci düdük öttüğü zaman halk ve ekipler nefes aldı. Bu, "Tehlike kalmadı!,, işaretiydi. Düşman tayyareleri şehir üzerinden tardedilmiş, halk sükûna ve nefes almak imkânlarına kavuşmuştu.

Sığınaklardan boşalan, caddeleri tekrar hayat ve harekete getiren halktan kimin çehresine bakarsanız bakınız; hepsinin yüzünde vazifesini müdrik ve büyük işler başarmağa muktedir bir ifade okunuyordu.

Yusuf Ayhan

* *

Adanada Tarım Satış Kooperatifliği

D. Şakir Bükerman

Adana, (Hususî) — Adanada ilk "Tarım Satış Kooperatifi,, resmen teşekkül etmiştir. İdare heyeti intihabını müteakib kontrolör ve eksper seçimi de yapılarak Millî Şefe, Başvekilimize, Ticaret Vekiline ve C. H. P. Genel Sekreteri Dr. Fikri Tüzere tazim telgrafları çekilmiştir.

Adana "Tarım Satış Kooperatifi,, halihazırda faaliyette bulunan Misis, Boruk, Gerdan, Küçük Dikili ve Kükçüler kredi kooperatiflerinin gönderdikleri mümessiller tarafından kurulmuştur. Kooperatif, ortaklarının yalnız pamuklarını değil ayni zamanda yulaf, arpa çiğitlerini de satacaktır. Kooperatifin faaliyet sahası Adana merkez kazasıdır. Satış kooperatifinin kurulması alâkadarlar tarafından büyük sevinç ve tehalükle karşılanmıştır.

44 numaralı Adana Tarım satış kooperatifinin kurulmasında Ticaret Vekâleti teşkilâtlandırma umum müdürlüğü kredi ve satış kooperatifleri şubesi şefi bay Şakir Bükermanın cidden büyük yardımları görülmüştür. Berlin yüksek iktısad mektebinden mezun olan ve geçen sene İzmirdeki üzüm satış kooperatifleri nin mürakabesini yaparak teşkilâtta görülen noksanları düzelten ve bugünkü muvaffakiyetlerine zemin temin eden Şakir Bükerman, Adana da yeni iktisadî bir devrin de başlamasına sebeb olmuştur denilebilir.

Adana satış kooperatifine yalnız çiftçi olanlar girebilecektir. Kooperatifin meşgul olduğu mahsullerin ticaretini ve komisyonculuğunu yapanlar bu teşekküle giremiyeceklerdir. Satış kooperatifi ortaklarının kredi ihtiyaçlarını halen faaliyette bulunan kredi kooperatifleri ve vasıtasile temin olunacak ve kendilerine istihsal edecekleri mahsul nazarı itibare alınarak geniş mikyasta istihsal kredisi verilecektir. Kooperatif, hükûmetin kontrol ve yardımı altında Adana çiftçisinin vikayesi bakımından büyük rol oynıyacaktır. Kooperatif, ayrıca birçok vergilerden de muaftır.

Yusuf AYHAN

ALİÇONUN SON GÜREŞLERİ

No: 18

YAZAN: M. Sami KARAYEL

Hattâ ihtiyar cazgır bile Aliçonun harekâtına şaşıp kalmıştı.

Aliço, acaba neden taarruz etmiyordu? Neden güreşe girmiyordu? Ne vakit güreşe girecekti?

Adalı Halil, tam elli dakika mütemadiyen hasmına hücum etti ve Aliçoyu en tehlikeli oyunlara aldı. Fakat, ne bastırabildi ve ne de mağlûp edebilecek vaziyete girebildi.

Aliçonun güreş tâbiyesi malûm olmamıştı. Bir çok kişiler başka türlü tefsirler yapıyorlardı. Bilhassa, ilk gelen pehlivanlar, eski ustalar Aliçoyu bir gün evvelki güreşin ezdiğinden bahsediyorlardı.

Adalı Halil de hasmının salmasına ve müdahale güreşi tarzında müsabaka yapmasına başka manalar vermişti. O da, Aliçoyu bir gün evvelki güreşin ezdiğine zahip olmuştu.

Fakat Aliço, Adalının bütün hamlelerini defeyliyordu. Ayni zamanda girdiği oyunlardan kolaycacık kurtuluyordu.

Aliço, tam bir saat vaziyetini muhafaza etti. Hattâ, meşhur olan el enselerini, tırpanlarını bile gayet seyrek vurdu. Yalnız, arada sırada hasmına şiddetli ve kahhar boyunduruklar vuruyordu.

Aliçonun bir saate yakın durala ma güreşini görenler dedi kodularını arttırdılar. Hele düşmanları ağızlarına geleni söylüyordu.

İhtiyar cazgır, kazan dibinde bir köşeye çüzülmüş.. başını elleri içine almış, derin bir tetebbü yapıyormuş gibi adım, adım müsabakayı seyrediyordu. Arada, sırada oyunların verdiği tehlikeli hareketlerle yerinden ırlar gibi oluyor, kaşlarını, gözlerini oynatıyordu. Eski bir kurt pehlivan olan ihtiyar cazgır kimbilir neler düşünüyordu.

Gümülcüne ağaları ve beyleri de Aliçonun bu tertip güreşine hayret etmişlerdi. Hattâ ortaya yüz altın koyan bey, ağanın birisine sordu.

— Ağa ne oluyor bu Aliçoya!

Ağa, hayretle karışık bir eda ile:

— Vallahi bilmem!. Hasta mı acaba?.

— Sen şimdiye kadar Aliçoyu bu halde gördün mü?.

— Haşa!.. Hiç bir kere..

— Acaba, dünkü altı saatlik gü kesdimi onu?

— Olabilir..

— Gece iyi uyumuş diyorlar. bahleyin de keyifli imiş..

— Belki, güreşe girer girmez du.

— Bu işi en iyi Hınço oğlu bilir..

—İsterseniz bir çağırıp sorala dedi.

Hınço oğlu kazan dibine gü ihtiyar usta cazgırın yanında oğ ruyordu. Fakat, endişeli değildi. künetle güreşi seyrediyordu. halde onun bir bildiği vardı.

İhtiyar cazgırda da o derece ri tabiilik yoktu. O da, gözle meydana dikmiş bakıyordu.

Nihayet, Hınço oğlunu Gümülc ne ağalarından birisinin kâhyası zan dibinden alarak getirdi. oğlu, ne için çağırıldığını sezme ti. O, başka bir şey zannediyor Ağa ve beyler karşılaşınca sordu:

— Halil, bu ne hal?.

— Ne gibi beyim?

— Aliço; hiç güreş yapmıyor Bir saattir hasmının karşısında dini idare edip duruyor..

— Buna, güreş derler mi?

— Eh!. Hasma göre güreş.. mın haline ve tâbiyesine güreş

— Yoksa, Aliço kesildi mi?.

— Ne diyorsunuz beyim?. Gö müyor musunuz karnını?

— Evet, soluduğu yok.. acaba daleleri mi durdu?

— Hiç adaleleri dursa, Adalı vurmak istediğini çaprazlardan, kanadlarından paça dalışlarında böyle mi kurtulur?.

— Halil, her halde dünkü güre bir yorgunluğu var.. taarruz yap mıyor..

— Görürsünüz şimdi ustayı si

— Ne göreceğiz? Bir saattir dur yor..

— Hele, hele sabrediniz!. Mera etmeyiniz!.

— Gece iyi uyudu değil mi?

— Bal gibi ve deliksiz..

— Sabahleyin keyfi yerinde idi?.

— Demir gibi idi..

— Allah, Allah!.. Öyle ise neye böyle tutuluyor. yoksa, güreşi idare ederek berabere mi götürmek istiyor..

— Hayır, hayır.. güreşe girecek zamanı bekliyor..

— Sana bir şey söylemiş miydi?

— Ne gibi..

— Şöyle, böyle güreşeceğim diye

— Hiç usta böyle şey konuşur mu? Sonra, hasımla karşı karşıya gelmeden evvelden ne suretle güreş tâbiyesi takip edilebileceği takarrür edilebilir mi? Bu, hasmın haline ve vaziyetine göre değişir.. kim bilir hasmından ne sezdi ki güreşi bu şekle döktü. Hele, biraz sabırlı olunuz beyim. dedi.

Fakat; bey, merakta idi. Onu düşündüren yüz altın değildi. Bilhassa Gümülcünelilerin şerefi, Aliçonun yirmi senedir meydan yerine hâkim olan vaziyeti idi. Lâkin, Aliço, hiç de keyifsizlik alâmeti göstermiyordu. Bilâkis, çok keyifli idi. İkide bir de çırpınarak hasmına nâra salıyordu. Her halde düşündüğü bir şey vardı.

[Devamı var]

Tefrika No: 11

O sanki parmaklarında kastanyenler varmış gibi kollarının geniş bir hareketile mukabele etti.

— Erkekler budalalar, dedi. Yüzlerine güldünüz mü, baştan çıkaramıyacağınız bir tanesi yoktur.

— Ben de öyle zannederim... Fakat bu dansözlük hayatında öylelerine rastgeldim ki, sormayın ne yaptımsa, hangi kadınlık silâhlarımı kullandımsa muvaffak olamadım.

İspanyol güzeli güldü:

— Yavrum, dedi, sen daha çok tecrübesizsin... Bak ben 32 yaşındayım. Ve böylesine henüz hiç rast gelmedim,

Kahkahayı attım.

— Ufak bir bahse girelim, dedim.

— Derhal, diye cevab verdi.

— Ben öyle zannediyorum ki, bu nevi erkeklerden çok vardır. Bazıları evli ve kadınlarını sevdikleri için başka bir kadına yan bakmazlar, bazılarına ıztırabları müsaade etmez, bazıları parasızdırlar. Kadının karşısında bu zâflarını belli etmek istemezler, bazıları ise mağrurdurlar. Bu kadar müteaddid tiplere de sık sık rastgelmek mümkündür. Ben şu vapurun içinde Nevyorka varıncıya kadar böylelerine tesadüf edeceğimi ze eminim. Onun için bahse bile girerim.

İspanyol güzeli:

— Beni, dedi, yoracaksın... Fakat teklifini kabul ediyorum, nesine?

— Bahis mükâfatını seçmek hakkını size veriyorum.

İspanyol dansözü biraz düşündü:

— Güzel bir tuvaletine.

— Çok ucuz bir şey istiyorsunuz.

Gözlerini açtı.

Pahalı bir tuvaleti ben seçecek değilim. Siz de istediğinizi seçersiniz.

— Kabul...

Bu mevkideki erkeklerle flörte başlayın, bakalım hepsile ahbab olmak fırsatını bulacak mısınız... Akşama kadar elbet bir netice çıkar.

* * *

Çaresiz yemek zamanını beklemeğe mecbur oldum. O zaman bütün müşteriler sofrada bulunacaklar, ve ben de aradıklarımı tedkike imkân bulacaktım.

Bununla beraber ikinci économique mevkii terketmedim. Tabii gözlerim yerde erkeklerin ayağına bakıyordum.

Deniz fevkalâde güzeldi. Atlântik bir çarşaf gibi uzanıyordu, vapur, boyu da yüksekti, yanında yine sarışın daha kısa boylu bir adam vardı... Bunlar olmalıydılar... Yanımdan geçtiler.... Lâkayd tavırları.. dünyaya ehemmiyet vermiyen bir halleri vardı.. Evet evet mutlaka onlar olmalı idiler...

Ya iki kadın.. şüphe yok onlar da erkeklerle ahbablık etmemek için talimat almışlardı. Onların da ayrı bir yerde oturmaları lâzımdı. Bu iki zat başbaşa bir sofrada oturdular. İlerde başka bir sofrada tek başına bir kadın oturuyordu, o da sarışındı, ve o da kimse ile alâkadar görünmiyordu.. .

Gözlerimi o köşeye çevirdim.... Ben ayakta kalmıştım... Ortada durmak garibdi, gitsem onları nazarımdan uzak tutmuş olacaktım. Mecbur oldum salona girerek bir masa işgal etmeğe... Garsona.. bir ahbabımı görmek için birinci mevkiden geldiğimi söyledim. Parasile yemek yemeğe karar verdim.

A... A... İşte bir casusun gözünden kaçmaması lâzımgelen şeyler... Kadınla erkekler biribirlerile konuşuyorlardı. Nasıl biliyor musunuz? Ayaklarile... Kadın - topuğu yerde sabit olmak üzere - bir telgraf maniplesi gibi yere vuruyor. Büyük - yaklı erkek de mukabele ediyordu.

Derhal kalem kâğıd çıkardım. Bir mektub yazar gibi işaretleri kaydetmeğe başladım... Bu hal bir müddet devam etti. Onlar bu işi çok ustalıkla yapıyorlardı, hiç kimse farkına varmıyordu, ben de hat ve noktaları sanki büyük bir yazı yazıyormuşum gibi ustalıkla zaptediyordum.

Artık hiç şüphem kalmamıştı, bunlardı. Düşüncelerimi, İspanyol güzelinin flört tecrübesi takviye edecekti.

[Devamı var]

MAZON MEYVA TUZU
Müferrih ve midevidir.
İNKIBAZ, HAZIMSIZLIK, MİDE BULANTI ve BOZUKLUGUNDA, BARSAK TEMBELLiGiNDE, MİDE EKŞİLİK ve YANMALARINDA emniyetle kullanılabilir.
MİDE ve BARSAKLARI temizler, alıştırmaz ve yormaz MAZON isim ve HOROZ markasına dikkat.

Tarihten bir yaprak:

Tarihte kadın

(Baş tarafı 4 üncüde)

tıcı huzursuzluğile isyan ettiler. Osmanlı imparatorluğunun bir numaralı düşmanı yeniçerilerse, iki numaralı düşmanı da kodınlar olmuştur.

Makul düşünmek lâzımgelirse, elbette ki lâle, sümbül, gül devrinin bahçelerinde, zevkü safa gecelerinde, fulye tarlalarında ayrıca bir kıymet kazanan kadının, kıyafetine de ehemmiyet vermesi lâzımgelirdi. Hem, acaba neden kendi eğlencelerinde, zevklerinde, safalarında her şeyi mübah gören erkekler, kadınlarının bu güzelliklerini haricte de ifşa etmelerine tahammül edemiyorlardı? Acaba neden, kadınlarının "Bir şibrden (karış) ziyade yakalı ferace ve üç değirmiden ziyade yemeni ve bir işba' (parmak) dan artık şerit istimal etmelerini,, menediyorlardı? Acaba, bu, kadınlara ehemmiyet vermemekten, üstad tarihci Ahmed Refiğin dediği gibi Kafkas dağlarının çiçekli ovalarında yetişen müstesna hüsünlerin avret pazarında satıldığından, en hasna cariyelerin onbeeşr yirmişer akçeye tedarik edilebildiğinden mi neşet ediyordu?

Osmanlı devrinde kadın daima namahrem addedilerek, haremde kapatılmış, tahsil ve terbiye muayyen bir hududa kadar yapılmıştır. Osmanlı devrinde kadın mümkün olduğu kadar hayat sahasından uzak tutulmuş, cahil bırakılmıştır. Zevk ve safa âlemlerinde biribirinden güzel yüzlerce cariyelerle şiir, musiki, işret sohbetleri yapan padişahlar güzelilk bağının, körpe vücudlü, leziz salkımlarını yutarken tebalarına telkin verirlerdi. Meselâ Sultan Üçüncü Selimin şu hattı hümayunu, Osmanlı devrindeki kadınların en küçük bir hareketine ne şedid bir mukabele ile harekete geçildiğini çok açık olarak gösteriyor-

"Benim Vezirim;

"Nisa taifesi çarşu pazarda açık renk feraceler ile gezüb edebsizlik ettikleri mesmuum ve manzurum oldu. Fimabaad açık renk ferace ve hadden ziyade yaka giymeyüb herkes ırz edebile olması iktıza edenlere tenbih ve terzilere dahi bu mekule edebsiz esvabları diktirmeyüb şedid men' ve yasağ edesin ve bu mekule şeylere aralık aralık bakılmak ve yakalar kesilmek ve bâzı edebsizleri nefyi bilâd eylemek lâzım iken niçün bakmayorsun her kim olursa olsun men ve elbette defeyleyüb hallı edebile gezdiresin.,,

* * *

Kadınlara karşı alınan bu tedbirler ve muameleler her geçen asırda daha ziyade şiddetlenmiş, kadın nihayet evde mangal karıştıran bir hizmetçi, kafes arkasında ömrünü bitirmeğe mahkûm, erkeğin bütün emirlerine itaate mecbur ve nihayet bir "boş ol,, sözile bohçesini koltuğuna verilip kapı dışarı edilivercek bir meta derekesine düşürülmüştü.

Fakatb ütün bunlara rağmen, bütün Osmanlı tarihi boyunca kadın, her sahada rolünü oynamış, bilhassa saraylarda kadın saltanatları nice nice kellelerin uçurulmasına sebeb olmuştur. Bütün tazyiklere rağmen kadın nüfuzu siyasette de, sosyal hayatta da yüksek muvaffakiyetler ve şeytanetler göstermiştir.

Hurrem sultanların, Nurbanu, Safiye, Kösem sultanların, başlı başına bir âlem olan Turhan sultanların oynadıkları rolleri ve yalnız devlet ricali üzerinde değil padişahların üzerindeki hâkimi mutlak entrikaları Osmanlı siyasetini dahilde ve haricde değiştirecek, birçok kanlı ve büyük hâdiselere sebebiyet verecek kadar kuvvetli olmuştur. Padişahlar ve saray vükelâları saray kadınları elinde birer oyuncak olmaktan başka asırlarca bir şey yapamamışlardır. Fakat ne yazık ki, olanlar halk tabakasına mensub olanlara olmuş, bütün kadirşinassızlıklar zavallı halk kadını üzerinde görülmüştür. Sultanahmed meydanında toprağa dürülen ve iple boğdurulan kadınbahati yüzünden diyar diyar süründürülen ve iple boğdurulan kadınların sayısı o kadar çoktur ki!..

SABAHTAN SABAHA

Bir taşla iki kuş

(Baş tarafı 1 indice)

ha bir buçuk ay evvel, henüz Finlandiya mukavemet ederken iki tarafı da kollamak, hele Almanyayı gücen dirmemek üzere İngiliz ve Fransız yardımının kendi topraklarından geçmesini reddettiler ve bu yüzden Finlandiyanın mukavemetini kırdılar. Kendileri kurtuldu mu?

Aradan üç beş hafta geçince Almanya, kendisine gösterilen cemileye, Norveçe asker çıkarmak suretile mukabele etti. İsveç her ân, her dakika böyle bir tehdid altındadır. Yalnız bu iki İskandinav devleti değil, Almanya ile hududu olan veya ona yakın olan her küçük devlet bu tehdide maruzdur. Bunu takdir etmiyen yok. Fakat şimdiye kadar iki tarafı birden kollamakta tehlikenin savuşturulabileceği kanaati vardı. Artık hiç bir cemilekârlığın, hiç bir mümaşatın bitarafları tehlikeden uzaklaştıramadığı anlaşılmış olsa gerek.

Çünkü Almanya, bir ikinci kış harbine giremiyecektir. Bundan dolayı ve harbi Majino hattında yapamayınca sağına soluna saledıracaktır. Tabiî öteki harbde olduğu gibi..

Almanyanın harbi gelecek kış göze almasına her şey mânidir. Başda İsveç demirinden mahrumiyet gelebilirdi. Bu tehlike, İngilterenin iki hafta evvelki abluka kararile karşısına dikildi. 11 martta Fransız Başvekili aynen şöyle söylemişti:

"İsveçin demirinden mahrum olan Almanya sulh zamanındaki demir ihtiyacının yarısını temin edebilir,, Almanya İsveç demirinin en büyük kısmını ancak Norveç denizinden temin edebiliyordu. Bu denizde kaçakçılık kat'î olarak kesilince Almanya Norveçe atıldı. Fakat bu hareket, Narvik limanının İngilizlerin eline geçmesile ve Norveçin şimali Almanların elinde bulunmayınca demiri temin etmiyecektir. Çünkü demir İskandinavyanın bu havalisindedir.

Almanyanın ikinci ve büyük ihtiyacını petrol teşkil eder. Petrolün mühim bir kısmını Rumanyadan alıyor. Vakıa Rumanya, İngiliz ve Fransızlara da petrol vermektedir. Fakat Almanların sıkı tazyiki karşısında Almanlara sattığı petrolleri arttırması mevzuu bahis idi. Rumanya erzak ve hububat olarak da Almanyayı memnun etmeğe, doyurmaya mütemayildi. Yedi aydanberi bu mümaşat siyasetine devam etti.

Ancak son haberlerden anlıyoruz ki bütün bitaraflarda olduğu gibi Rumanyada da bu siyasetin sonuna kadar yürütülemiyeceği anlaşılmıştır. Rumanya petrol ve hububat ihracını yasak etmiştir. Bu yasak Almanyaya bir kapıyı daha kapıyor: Rumanyanın petrolünden ve zahiresinden mahrum olmak Almanyaya ağır bir darbedir. Fakat Rumanya bununla da kalmamış, Tuna üzerinde askerî kontrol tesisine karar vermiştir.

Halbuki ayni kontrolü Almanyanın yapmak istediği iddia olunmuştu. Demek ki Rumanya yakın komşusunun değme patırdısına papuç bırakmamak kararını vermiştir.

Holanda ve Belçika da sıkı hazırlıklarını kime tevcih ettiklerini izhar ettikleri gibi İsveçin Londraya bir askerî heyet gönderdiği bildirilmektedir. Sözün kısası "mayna filika... Aşâ; beni Kabataşa,, diye devlet gemisini bırakıp savuşan hükûmet kadlmadı. Hikâyeyi bilmezseniz anlatayım:

Vaktile şaşı hafızı Karakol Sefinei hümayununa imam yapmışlar. Karakol gemisinde makine falan yok; Kabataş önlerinde bekleyip duruyor. Haftanın her gecesi biri nöbete kalkarken adam kıtlığı yüzünden şaşı hafızı da nöbetçi beyi yapmışlar ve bir gece, şaşı hafız, sırasını savarken çavuş gelmiş; geminin su aldığını haber vermiş.Şaşı hafız uyku sersemliğile:

— Ne suyu? Acı mı, tatlı mı?

Deyince çavuş güç belâ, gemiyi denizin bastırdığını anlatmış. O zaman etekleri tutuşan şaşı hafız yalnız nefsini kurtarmak endişesile:

— Mayna filika aşâ.., Beni Kabataşa!...

Diye atılmış.

Köy Enstitüleri Kanunu Mecliste

Ankara 16 (Hususî Muhabirimizden) — Memlekette köy enstitüleri teşkil edilmesi için hazırlanarak meclise sevkedilen lâyihanın müzakeresine yarın başlanacaktır. Lâyihaya göre 15 sene içinde memleketin ihtiyacı olan 20 bin muallimi yetiştirmek için Kars, Kastamonu, Eskişehir, İzmir, Trakya, Kayseri, Malatya, Arifiye, Trabzon, Hatay, Adana, İsparta, Samşun, Antalya, Van ve şark vilâyetlerinin birinde 16 köy enstitüsü teşkil edilecektir. Bunların bir kısmının bu sene içinde açılması için Maarif Vekâleti şimdiden tertibat almış bulunmaktadır. Vekâlet bu enstitülerin inşaatı için beş senede sarfedilmek üzere üç milyon lira tahsisat istemektedir.

İngilterenin Balkan Elçileri

Londra, 16 (A. A.) — Hariciye nezaretinde Lord Halifax'ın riyasetinde toplanan Balkan memleketlerindeki İngiliz elçililerinin konferansı dün nihayet bulmuştur.

Elçiler, bu hafta içinde vazifeleri başına döneceklerdir.

MAHKEMELERDE:

Biletçi ile kavga eden müşteri

Evvelki akşam saat 21 buçuk sıralarında Çapaya gitmek üzere Beyazıttan sarhoş olarak tramvaya binen Nuri, üç kuruş on paralık bir bilet almış, fakat, Çapada tramvaydan inmemiştir. Biletçi Mustafa Çapayı geçtiklerini, yeniden üç kuruş on paralık bir bilet keseceğini söylemiş, Nuri biletçiye küfüre başlamış, suratına bir yumruk, ayağına da bir tekme vurmuştur. Nuri bundan sonra tramvaydan atlayıp kaçmak isterken yakalanmış, dün Sultanahmed Üçüncü Sulh Ceza mahkemesine verilerek muhakemesi yapılmıştır. Şahitler, Mustafaya hakaret edip yumruk ve tekme vurduğunu söylemişler, mahkeme, Nurinin tevkifine karar vermiş, sabıkasının sorulması için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Bir hırsız mahkûm oldu

Hırsızlıktan dört sabıkası bulunan ve son mahkûmiyetini bir kaç gün evvel tamamlıyarak Üsküdar hapishanesinden çıkan İsmail Hakkı Sanılan, dün sabah saat dokuzda bakkal Süleymanın dükkânına giderek bir zarfla bir kâğıt istemiş, Süleyman zarf ve kâğıdı verdikten sonra dört tane de sigara istemiştir. Bakkal dönüp kutudan sigaraları alırken de, İsmail Hakkı, rafda duran 180 kuruş kıymetindeki, büyük Tiryaki sigarası paketini alarak yürümüştür. Arkasını dönünce, ambalaj içindeki büyük sigara paketini götürdüğünü gören bakkal Süleyman, İsmail Hakkının üzerine yürümüş, İsmail Hakkı koşmağa başlamış, bakkal da peşine düşmüştür. Bu takib epey sürmüş, İsmail Hakkı, bir aralık, elindeki paketi yere atmışsa da yine takipten kurtulamamış ve nihayet yakayı ele vermiştir.

İsmail Hakkı, dün adliyeye verilmiş, Sultanahmed Üçüncü Sulh Ceza mahkemesinde muhakemesi yapılmış, sigaraları çaldığını itiraf etmiş, bu işi zaruret saikasile yaptığını söylemiştir.

Mahkeme, İsmail Hakkı Sanıları hırsızlıktan altı ay hapse mahkûm etmiş, sabıkadan bu ceza üç ay arttırılarak dokuz aya çıkarılmıştır.

İki sarhoşluk suçlusu

Kunduracı Osmanla arkadaşı Nureddin evvelki akşam Osmanın dükkânında epeyce şarab içtikten sonra sokağa çıkmışlar, Sultanahmed tramvay durağında nâra atarlarken pencereden bakan polis komiseri sarhoş olduklarını görmüş ve nâra attıklarını duymuş, Osmanla Nureddin dün Sultanahmed Üçüncü Sulh Ceza mahkemesine verilmişlerdir. İkisi de, yarımşar liralık şarap içtiklerini, ne yaptıklarını bilmediklerini söylemişler, mahkeme, sarhoşluktan, ikisini de, ikişer lira para cezası ve birer lira mahkeme masrafı ödemeğe mahkûm etmiştir.

İstanbulun 1940 Senesi büdçesi

Daimi encümen tarafından kabul edilen büdçe 12,064,250 liradır

İstanbul belediyesi 940 bütçesi daimî encümen tarafından tetkik olunmuş ve riyasetin verdiği projede bazı tadilâtla kabul olunmuştur. İstanbul belediye bütçesi vilâyet bütçesile beraber 12.064.250 liradır. Bunun 5.559.408 lirası vilâyet bütçesini teşkil etmektedir. Yeni bütçede vilâyet varidatı geçen seneden 110.508 lira fazla, belediye varidatı geçen sene bütçesinden 470.021 lira noksan olarak tesbit olunmuştur. Daimî encümen tarafından tesbit ve kabul olunan belediye bütçesine nazaran belediye işleri adî muhassesatı yekûnu 4.316.802 liradır. Bunun 107.715 lirası iktısad ve hâl işlerine, 14.640 lirası evlendirme işleri, 997.950 lirası belediye sıhhat işleri müessesat ve hastahaneleri 27 bin 130 lirası belediye veteriner işleri, 726.900 lirası fen işleri atölye, garaj, motörlü vesaitin mübayaası, benzin malzeme vesairesi için 84.780 lirası imar işleri, 352.528 lirası itfaiye, 7.460 lirası istimlâk 135.460 lirası bahçeler, 36500 mezarlıklar, 499.780 lirası temizlik işleri, 31.600 lirası inkılâb müzesi afişaj ve fen müşavirliği, 1.284.319 elirası da muhtelif masraflar kısmına ayrılmıştır.

Belediye müşterek masarifat kısmına gelince bunun yekûnu 1.452.719 liradır. Bu paranın 132.600 lirası idare işlerine, 171.192 lirası yazı işlerine 44.040 lirası teftiş heyetine, 18.780 lirası zat işlerine 58.161 lirası hukuk işlerine 801.684 lirası hesap işlerine 24.180 lirası levazım işlerine, 29.040 lirası itiraz komisyonlarına, 173.542 lirası da müşterek muhtelif masraflar kısmına ayrılmıştır.

Belediye bütçesinde fevkalâde belediye işleri için 1.995.650 liralık tahsisat vardır; Bunun 1.416.767 lirası imar işlerine 178.883 lirası da muhtelif masraflara ayrılmıştır.

Bütçe şehir meclisinin cuma günü yapacağı içtimada meclise sevkolunacaktır.

POLİSTE:

Bir kız yaralandı

Küçükpazarda Giyaseddin mahallesinde Melek sokağında 5 numarada oturan Cafer kızı 13 yaşında Nazire Yeşiltulumbada pazar yerinde öteberi alırken sürücü İlyasın idaresindeki yük arabası çarparak muhtelif yerlerinden ağır surette yaralamıştır. Yaralı Nazire Balat Musevi hastahanesine kaldırılarak tedavi altına alınmış, İlyas yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Hayvan ürktü

Erenköyünde oturan Emin oğlu Mestanla ayni evde oturan kardeşi Osmanın çocuğu Mustafa, dün saat 13,30 da yük arabasile Bağdad caddesinden geçerlerken hayvan ürkerek araba bir elektrik direğine çarpmış, Mustafa ile Mestan, başlarından, ehemmiyetli surette yaralanmışlardır. Her iki yaralı Haydarpaşa Nümune hastahanesine kaldırılmışlar, tahkikata başlanmıştır.

Kavga

Beykozda Amerikan Gaz Kumpanyası işçilerinden Yalıköyünde oturan Sadeddinle Kavakdere caddesinde 4 numarada oturan Tayyib ve Halid oğlu Rüstem, aralarındaki eski kızgınlık yüzünden biribirlerile kavga etmişler, Rüstem Sadeddini sefer tasile başından, Sadeddin de Tayyibi tabanca ile bacağından ve elinden yaralamışlardır. Yaralıların tedavileri yapılmış, hepsi yakalanarak adliyeye verilmişlerdir.

bir mecmuaya verilen ceza

Matbaasında basılan "Stad,, adlı spor mecmuasının 10 uncu nüshasına matbaanın ismini koymadığı için Asliye Altıncı Ceza mahkemesinde muhakeme edilmekte olan Osman Münir, dün, Matbuat Kanununun 7 nci maddesine tevfikan 10 lira hafif para cezasına mahkûm ve bu cezası tecil edilmiştir.

ASKER KÖŞESİ

Karadeniz Filoları

(Baş tarafı 4 üncüde)

bir top ile, iki mitralyözle mücehhezdirler. Taşıdıkları mürettebat yüz kişidir. Basarabia 1914 den kalmadır ve hacmi "550,, tondur. Bucovina da ayni sınıftandır. Her ikisi de eski Avusturya Macaristan nehir filosunun bakiyelerindendir.

Yeni yapılan bir mayn dökücü gemi vardır. İsmi Amiral - Murgescudur.

Fransa Rumanyaya 1920 de Brest ve Lorient'de inşa edilmiş Diligente tipi dört gambot vermiştir. Hacimleri "350,, ton olup 15 mil süratindedirler. 100 mm. lik iki topla mücehhezdirler. Rumen donanması ayrıca İngilterede inşa edilmiş ve oldukça eski yeni müteaddid, Tuna devriye botlarına da maliktir. Bundan başka, müteaddid kontrol ve muavin gemileri de mevcuddur.

Donanmıya ayrılan hava kuvvetlerine gelince, bunlar, bir keşif, bir av ve bir bombardıman filolarından mürekkeb bir grup teşkil etmektedirler. Üsleri, Rumen hava ve deniz kuvvetlerinin merkezi olan Köstencedir.

Karadenizdeki Sovyet kuvvetleri Bulgaristan ve Rumanyanınkinden çok daha ciddidir. İmkân nisbetinde bu kuvvetler şu şekilde tarif edilebilir. Bir eski hat zırhlısı "Eski Sivastopol olup 1937 - 38 de bu ismi taşıyan limanında yeni bir hale ifrağ edilmiştir,, yakın bir zamanda tamir ve ıslah edilen 8000 tonluk Krasny - Kavkas kruvazörü "180 mm. lik dört topla mücehhezdir,, Profintern "1915,, Komintern "1903,, Tchervenaia - Ukraina "1915,, adlarında 6000 tonluk üç kruvazör, Moskova ve Perekop adında 2900 tonluk iki yeni muhrib, Chtorm ve Chkval adında 900 tonluk iki yeni muhrib, ve muhtelif tipte otuz denizaltı gemisi... Nicolaiev'de Marty tezgâhlarında "11,, tonluk ve 42 mil sürate malik olacak on iki hücumbotunun bulunduğu da söylenmektedir.

Sovyet Rusyanın malik olduğu 4500 askerî tayyarelerden ne kadar bir kuvvetin Kadarenize tahsis edildiği tesbit edilemez.

Bu donanma gemilerinden hiç birisi Türklerin Yavuzu ile boy ölçüşemez, fakat denizaltı gemileri bakımından Rus faikiyeti, kat'î gibi görünmektedir.

"Le Temps,, den

Demir beyannamelerini noksan verenler

Demir stoklarının tesbiti için Mıntaka Ticaret Müdürlüğüne verilen beyannamelerin tasnifi bitmiştir. Hazırlanan rapor Ticaret Vekâletine bildirilmiştir.

Ellerindeki mevcudu tam olarak bildirmiyenler hakkında araştırmalar yapılması için alâkadar makamlardan Emniyet Direktörlüğüne emir verilmiştir.

Kaçakçılık Bürosu, demir işi ile ehemmiyetli surette meşgul olacaktır.

Romen petrol yasağının memleketimizdeki tesirleri

Rumanya hükûmetinin petrol ve hububat ihracatını menettiğine dair şehrimizdeki Rumen resmî mahafiline hiçbir haber gelmemiştir.

Rumenlerin kararı Türkiye dahilî piyasalarına hiçbir suretle tesir etmiyecektir. Çünkü memleketin bir senelik ihtiyacı bir buçuk ay evvelden temin edilmiş bulunmaktadır.

Bundan başka Rumenlerle imzalanmış olan mukavelelere göre bu memlekete ihraç ettiğimiz pamuk ve yapağıya mukabil Rumenler de bize petrol ve kereste vermekte devam edeceklerdir.

İstikbalin şafaklarını nurlu görmek istiyorsanız Çocuk Haftasında Çocuk Esirgeme Kurumuna azamî yardımda bulununuz!.

DENİZLERDE:

Fırtına yüzünden kazalar

Birkaç gün evvel denizlerde başlıyan fırtına kısmen hafiflemiştir.

Evvelki gün Hamza idaresinde Bigadan kalkan buğday ve saman yüklü 16 tonluk Kıvılcım motörü Bigados açıklarına geldiği vakit şiddetli bir fırtınaya tutulmuş ve bocalamağa başlıyarak batmak tehlikesi geçirmiştir. Bunun üzerine motördekiler hamulenin mühim bir kısmını denize atmak mecburiyetinde kalmışlardır. Bundan sonra hafifleyen motör dalgalar arasında saatlerce bocaladıktan sonra limanımıza gelebilmiştir.

Ecnebi sulara sefere çıkacak vapurlar

Ecnebi sulara sefer yapmak istiyen Bürhaniye ve Nâzım vapurlarının vaziyetini tetkik etmek için alâkadar komisyon dün İstanbul Mıntaka Liman Reisliğinde bir toplantı yaparak vapurların vaziyetlerini tetkik etmiş ve neticeyi Vekâlete bildirmiştir.

Denizyolları Umum Müdürü geldi

Haziran bidayetine kadar satın alınacak Sosyete Şilep Şirketinin satın alınma işiyle İngiltereye ısmarlanacak olan vapurların mukavelelerini intaç ettirmek için bir müddet evvel Ankaraya gitmiş olan Denizyolları Umum Müdürü İbrahim Kemal Baybura dün şehrimize dönmüştür.

Umum Müdür, kendisile görüşen bir muharririmize şunları söylemiştir:

"— İngiltereye ısmarlanacak 11 vapur için Svant Hunter firmasile şimdiye kadar cereyan eden müzakereler bir rapor halinde tesbit edilmiş ve Münakalât Vekâleti yüksek makamına arzedilmiştir. Vekâlet bu müzakere safhalarile son neticeyi tetkik ettikten sonra kararını verecek, vapurlar da bunu müteakib sipariş edilecektir.,,

Diğer taraftan İbrahim Kemal dün Ankaradan geldikten sonra Denizyolları idaresinde müdür ve şefleri toplıyarak idarenin umumî işleri hakkında kendilerile görüşmelerde bulunmuş ve Ankarada Vekâletle yaptığı temaslar neticesinde aldığı direktifleri kendilerine tebliğ etmiştir.

MAARİFTE:

İlk tedrisat müfettişi olmak şartı

Maarif Vekâleti İlk Tedrisat Müfettişi olabilecekler hakkında yeni bir karar vermiştir. Vekâletin verdiği karara nazaran bundan sonra müfettişlik hakkı yalnız Gazi Terbiye Enstitüsü mezunlarına verilecektir.

Halbuki bugünkü ilk tedrisat müfettişleri arasında muallim mektebi mezunu olanlar da vardır. Bunların müfettişlik hakkında bilgilerini kuvvetlendirmek için önümüzdeki sene Gazi Terbiye Enstitüsünde bir müfettişlik seksiyonu açılması kararlaştırılmıştır.

Kimsesiz çocukları himaye

Darülâcezedeki kimsesiz anormal çocukları kurtarma müessesesi genişletilecektr. Müessesede hâlen 8-18 yaşları arasında 123 çocuk bulunmaktadır. Bunlardan 18 danesi kızdır.

Müessesenin tevsii için Kâğıthane deki İmrahor köşkü bu işe tahsis olunacaktır.

Bu suretle müessesedeki çocuk miktarı 250 ye iblâğ olunacaktır.

BULMACA

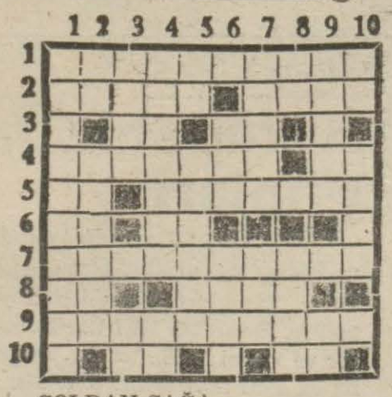

SOLDAN SAĞA:
1 — Bir saray ismi.
2 — Akideler - Her ân.
3 — Bir iskambil kâğıdı - Arapça "ile,,.
4 — Futbolde kıymet verilen bir oyuncu.
5 — Beyaz - Musibet.
6 — Bir harfin okunuşu - Yapı - hr.
7 — Güzel kokulu bir çiçek.
8 — Sonuna "Y,, gelse üstünden tren geçer - Öldürmek.
9 — Kıymetli bir ağaç.
10 — Şişkinlik - Sual edatı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:
1 — Limanlarda vardır.
2 — Eski bir silâh - O silâhı kullanan.
3 — Kırmızı - Bir işaret edatı.
4 — Eve gelir - Erkek.
5 — İsim - Ağaçlandırmak.
6 — Tatlı bir madde - Katillere tatbik edilen ceza.
7 — Bir vilâyetimiz - Zaman.
8 — Bir harfin okunuşu - Başına "K,, gelse bir çalgı olur.
9 — Bir lisan - Üçüncü harfin okunuşu.
10 — Memedeki çocuklara verilen emir - Şişman.

Evvelki günkü bulmacanın halli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	P	A	T	A	V	A	T	S	I	Z
2	A	F	İ	T	A	B	■	I	■	O
3	T	İ	Y	A	T	R	O	■	■	R
4	İ	■	A	L	A	A	D	D	İ	N
5	K	A	T	■	N	Ş	A	■	M	A
6	■	T	R	İ	■	■	L	A	L	■
7	■	L	O	P	■	■	I	R	A	K
8	F	A	■	L	A	Ç	K	A	■	A
9	İ	M	B	İ	K	■	■	■	R	■
10	L	A	■	K	A	L	A	F	A	T

İstanbul Asliye mahkemesi İkinci Ticaret dairesinden:

Müddei hali tasfiyede H. J. Blümental biraderler şirketi tasfiye memurları avukat İsak Hazan ve Salamon Adato tarafından Şişlide Osmanbeyde Nargileciyan eczahanesinin yanında Kılıççızade Bedri aile mutfağının sahibi aleyhine ikame olunan "4492,, Türk lirası "98,, kuruşu maafaiz ve masarifi muhakeme, avukatlık ücreti ve tazminatın tahsiline mütedair açılan davada:

Müddeaaleyh Kılıççı zade Bedri aile mutfağı sahibinin ikametgâhının meçhuliyetine binaen ilânen tebligat ifasına ve muhakemenin 14/5/1940 tarihine müsadif salı günü saat 14 de icrasına karar verilmiş olmakla keyfiyet tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Ankara Borsası

16 Nisan 1940

	Fiyatları		Kapanış
Londra	1	Sterlin	5.24
New-York	100	Dolar	149.60
Paris	100	Frank	2.9429
Milano	100	Liret	7.595
Cenevre	100	İsv. Fr.	29.2725
Amsterdam	100	Florin	79.3713
Berlin	100	Rayişmark	—.
Brüksel	100	Belga	21.9925
Atina	100	Drahmi	0.97
Sofya	100	Leva	1.8075
Prag	100	Çek kronu	—.
Madrid	100	Peçeta	13.61
Varşova	100	Zloti	—
Budapeşte	100	Pengö	26.9675
Bükreş	100	Ley	0.625
Belgrad	100	Dinar	3.5175
Yokohama	100	Yen	34.9675
Stokholm	100	İsveç kr.	31.005
Moskova	100	Ruble	—.

ESHAM VE TAHVİLAT

Türk borcu I peşin		19.65
Türk borcu III peşin		19.65
Sivas - Erzurum 1		19.55
Sivas - Erzurum 2		19.58
Sivas - Erzurum 5		19.58
Türkiye İş Bankası nama peşin		8.30

MEŞHUR AGA BALTIC RADYOLARI

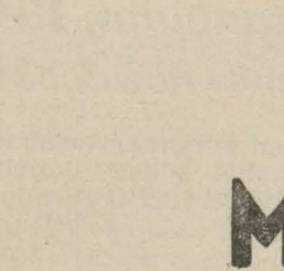
MODEE 51

MODEL 41

MODEL 31

PERAKENDE satış yeri: Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 48-I ODEON Mağazası
TOPTAN SATIŞ YERİ: İstanbul Sultanhamam Hamdibey geçidi No. 48-56

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli 2200 lira olan bir adet metal izabe ocağı 3/6/1940 pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (165) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden, Haydarpaşada teselüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (2996)

İstanbul Defterdarlığından:

Defterdarlık binasının bulunduğu mahallin Soğukçeşme tarafındaki cümle kapısı ile duvarlarının 624 lira 70 kuruş keşifli tamiratı açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 2 Mayıs 940 perşembe günü saat 14 de Millî Emlâk Müdürlüğünde toplanacak olan komisyonda yapılacaktır.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri umumî, hususî ve fennî şartname, keşif hülâsası vesair evrakı Millî Emlâk Müdürlüğü 4 üncü kaleminde görülebilir. Muvakkat teminat 47 liradır.

İsteklilerin muvakkat teminatla birlikte bu işe benzer 500 liralık iş yaptıklarına dair idarelerden almış oldukları vesikalara müsteniden İstanbul Vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden 8 gün evvel alacakları ehliyet ve 940 yılına ait Ticaret Odası vesikalarını ibraz etmeleri lâzımdır. (3053)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

VAKFIN İSMİ	MÜTEVELLİSİ
Aliye Hanım Binti Abdülbaki Salmatomrukta Kefevî	Emine ve kaymakamı Remzi Mehmet Naili Bin Mustafa

Yukarıda isimleri yazılı mütevelliler yıllardanberi tevliyet vazifesine alâka göstermedikleri gibi İdaremize müracaatla vakıflarına ait muameleyi takib ve hayır şartlarını ifa etmeleri için ilânen vaki tebligata icabet etmediklerinden ilân tarihinden itibaren on beş gün daha mehil verilmiştir. Bu müddet zarfında da gelmedikleri takdirde haklarında kanunî muamele yapılacağı ihtar makamına kaim olmak üzere ilânen tebliğ olunur. (3056)

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel işletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1 — İdare ihtiyacı için 1 metre genişliğinde 700 metre branda bezi pazarlık suretile satın alınacaktır.

2 — Muvakkat teminat maktuan 160 liradır.

3 — Eksiltme 27/4/940 cumartesi günü saat 10 da Metro han binasının beşinci katında toplanacak olan arttırma ve eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

4 — Bu işe ait şartname ve nümuneler idarenin levazım müdürlüğünden parasız tedarik edilebilir.

5 — İsteklilerin kanunî vesikaları ve muvakkat teminatları ile ilân edilen gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları. (2976)

MER'A AÇILDI

Her nevi gıda maddelerini muvafık fiyatlarla muhterem müşterilerine arzeder.

Eminönü Bahçekapı tramvay caddesinde No. 23 - 25
Telefon: 21224
Mer'a tereyağ mağazası sahibi
M. Derviş Uğur.

İstanbul Asliye İkinci Ticaret mahkemesinden:

Hali tasfiyede H. ve J. Blümental biraderler şirketi tasfiye memurları Galatada Nordeştern hanında mukim avukat Hajan ve Adato tarafından Beyoğlu Tekke caddesinde 214 numarada mukim Madam Hirisanti aleyhine ikame olunan sekiz kıt'a senede müsteniden '807,, lira 40 kuruşun tahsili talebine dair açılan davada! müddeaaleyh Hirisantinin ikametgâhının meçhuliyetine binaen kendisine tebligatın ilân yolile ifasına ve muhakemenin de 14 mayıs 1940 salı saat 14 de icrasına karar verilmiş olduğundan ve bu hususiaki davet varakası da mahkeme divanhanesine talik edilmiş olmakla keyfiyet tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Ankarada AKBA

Kitapevi - Kağıtçılık - Türkçe ve yabancı dil gazete, mecmua, kitap siparişlerini en doğru yapan bir yerdir. Erika ve İdeal yazı makineleri satış yeridir.
Telefon: 3377

KENDİNE HAYRAN
Çünkü tenine en uygun rengi bulmuş
İDEALİNE KAVUŞMUŞTUR

PUDRA BALSAMİN KANZUK

İstanbul Emniyet Sandığı Müdürlüğünden:

Sandığımız borçlularından Fatma Sabire ve Recep Sermed mirasçılarına ilân yolile son tebliğ:

Murisiniz 12446 Hesap No. sile Sandığımızdan aldığı 500 liraya Üsküdarda Selâmiali mahallesinde eski Selâmsız Meyhaneler yeni Selâmsız caddesinde, Üzümkızı sokağında eski 355, 355 mü. 355 mü. yeni 335, 2/4 No. üstlerinde odaları olan kârgir bir kahvehane ve iki dükkânın tamamları birinci derecede ipotek göstermişlerdi. Vâdesinde ödenmiyen borç 16/5/938 tarihinde 1085 L. 54 kuruşa varmıştır. Bu sebeble ve 3202 No. lu kanunun mucibince yapılan takib ve açık arttırma neticesinde mezkûr gayrimenkul 575 L. bedelle Sandık namına muvakkaten ihale edilmiştir. İşbu ilân tarihinden itibaren bir ay içinde 938/1222 D. No. sile Sandığımıza müracaatla borcunu ödemediğiniz takdirde kat'î ihale kararı verilmek üzere dosyanın icra hâkimliğine tevdi olunacağı son ihbarname makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

MİDE BARSAK ve İÇ
Hastalıkları Muayenehanesi
Dr. İBRAHİN DENKER
Beyoğlu, Ağacami, Sakızağacı caddesi, Çöplüçeşme sokak No. 13 - Telefon: 42468
Kendi laboratuarında hastalarının Röntken ve seriri muayene ve tahlilât

Alaturka ve alafranga Mükemmel
YEMEK, TATLI
(Pastalar Kitabi)
Yazan: *FAHRİYE NEDİM*
Her eve lâzım olan bu kitab, bine yakın yemek, tatlı, pastalar pişirmesini kolay surette tarif eder.
Fiyatı: 100, cildlisi 125 kuruş
Satış Yeri:
İstanbul İNKILÂP KİTABEVİ

Sultanahmed Üçüncü Sulh Hukuk mahkemesinden:

Suğra Münire ve Ali Rıza ve Muzaffer ve Şakir ve Eminenin şayian ve müştereken mutasarrıf oldukları İstanbul Kumkapı Nişancasında Elmaspaşa sokağında eski 3 ve yeni 1 kapı 752 ada ve 16 parsel numaralı ve nısıf masura mai lezizi ve derununde sarnıcı havi maa bahçe bir bap hanenin izalei şüyuu zımnında füruhtu takarrür ederek müzayedeye vazolunmuştur. Heyeti umumiyesinin kıymeti muhammenesi 1500 bin beş yüz liradır. Birinci açık arttırması 21/5/1940 tarihine müsadif salı günü saat on dörtten on altıya kadar icra olunacaktır. Kıymeti muhammenesinin yüzde yetmiş beşini bulduğu takdirde o gün ihalei kat'iyesi yapılacaktır. Bulmadığı takdirde en son arttıranın taahüdü baki kalmak üzere on beş gün müddetle temdit edilerek ikinci açık arttırması 5/6/1940 tarihine müsadif çarşamba günü saat on dörtten on altıya kadar icra kılınacak ve o gün en çok arttırana ihale edilecektir. İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların işbu gayrimenkul üzerindeki haklarını hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbitelerile yirmi gün içinde bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacaklardır. Müterakim bilûmum vergiler borçları nisbetinde hissedarlara, tellâliye ve vakıflar kanunu mucibince verilmesi lâzım gelen yirmi senelik taviz bedeli ve ihale pulu ve tapu masrafları müşteriye aittir. Arttırma şartnamesi işbu ilân tarihinden itibaren mahkeme divanhanesine talik kılınmıştır. Talip olanların kıymeti muhammenesinin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesini hâmilen o gün ve saatte İstanbul Divanyolunda dairei mahsusasında Sultanahmed üçüncü sulh hukuk mahkemesi başkitabetine 940/16 numara ile müracaatları ilân olunur. "26185,,

Bafra Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Bafranın Dabakhane mahallesinde kayıtlı ve Hacı Şaban mahallesinde mutasarrıf bulunduğu hanede mukim iken vefat eden Hacı Yahya oğullarından Celâl Birenin mirasçıları tarafından vaki olan talep üzerine kanunu medenî hükümlerine tevfikan ikametgâhı aslisi olan Bafra sulh mahkemesince terekesinde defter tutma muamelesi yapılmış ve ikinci ikametgâhı ticarisi olan İstanbulda Taksimdeki apartmanında mevcud metrukâtının keza defter tutma muamelesinin yapılması Beyoğlu sulh mahkemesine bildirilmiş olduğu cihetle kanunu medeninin 561 inci maddesi mucibince müteveffayi mumaileyhle gerek alacaklı ve gerekse borçlu sıfatile alâkası bulunanların ikametgâh mahkemesi olan Bafra sulh hukuk mahkemesine bir buçuk ay zarfında müracaatla alacak ve borçlarını kaydettirmeleri lüzumu ve bu müddetin geçmesinden sonra müracaat edecek alacaklıların müracaatları ne şahsan ne de terekeye izafetle takibe salâhiyetleri kalmıyacağı ve ölünün kefaletine hasebile kendisinin de bir hakkı vücudünü iddia edenlerin de ayni hükümlere tâbi olacağı kanunu medeninin 561 inci maddesi hükümlerine tevfikan ilân olunur.

Dr. Hafız Cemal
Dahiliye Mütehassısı
Lokman Hekim
Divanyolu 104
Muayene saatleri pazar hariç her gün 2,5 - 5 salı ve cumartesi sabahları 9 - 11 hakikî fıkara kabul olunur. T. 22308

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu
Neşriyat Müdürü: Macid ÇETİN
Basıldığı yer: Yeni Sabah Matbaası